

Pääallystö- lehti

6/2020 JOULUKUU

90 1930
2020
VUOTTA
EDUNVALVONNAN ETURINTAMASSA

Verkkokokouksena
kohti tulevaa

18 >

Pienet yhdistykset
muutoksessa

24 >

Urheilujohtajan
tilinpäätös

33 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIES 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

90. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2021

numero	aineisto	ilmestyy
1	27.1.	18.2.
2	17.3.	8.4.
3	19.5.	10.6.
4	18.8.	9.9.
5	6.10.	28.10.
6	24.11.	16.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Mika Räisänen
mika.raisanen@paallystoliitto.fi

Juha Saari
juha.saari@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

VAKIOPALSTAT

- 9 SANAN SÄILÄ
- 10 PÄÄLUOTTAMUSMIEHET
- 12 RAJA
- 17 JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
- 33 LIIKUNTA
- 34 EVP

Kuva: Valokuvausliike Nevalainen

**Vuoden
opistoupseeri,
kapteeni
Heikki Paavisto
s. 20**

- 6 Etätöön kahdet kasvot
- 7 Korona ja kutsunnat
- 15 Etätöypäivän ohjelma
- 23 Meripalvelun kehittäminen pilottivaiheessa
- 32 Lyhyesti
- 35 Etätöyläisen ergonomia

Kansi: Rajajääkärikomppanian liikkumisvälineet tauolla.
Kuva: Juha Saari

Poikkeusolot vaativat poikkeuksellisia toimia

Torjuntataistelut kiihtyvät ympäri valtakuntaa. Yhteinen vihollisemme korona valtaa jalansijaa kunta ja kaupunki toisensa jälkeen. Vastatoimet kovenevat ja edellyttävät meiltä kaikilta vastuuta ja kestävyyttä. Tässä sodassa ei ole olemassa erikseen rintamalinjoja ja kotirintamaa. Onneksi tämä vitsaus tuli vasta nyt 2020 eikä esimerkiksi kymmenen vuotta sitten puolustusvoimien työaikain ollessa juuri keski-hän kynnyksellä, vasta nelikymppinen. Tuolloin ei olisi Suomella tai Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella ollut valmiutta toimia näin hajautetusti ja etänä kuin nyt. Poikkeuksellisten olojen jatkuesa vielä määräämättömän ajan Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa korostuu henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen. Vaikka laajamittainen etätyöskentely ja kohorttijärjestelmämme ovat osoittautuneet toimiviksi aseiksi pandemian torjunnassa, niin torjuntavoitot eivät tule ilmaiseksi. Nyt on korostetusti niin esimiesten, työkavereiden kuin aseveljien seurattava matalalla puuttumiskynnyksellä toistensa jaksamista. Se ei olekaan enää mikään helppo rasti, jos on ollut ennenkään, fyysisten tapaamis-yhteyksien vähentyessä ja yhteyksien ollessa osin virtuaalisina. Mutta on syytä muistaa, että kaveria ei jätetä.

Maanpuolustuskurssin avajaispuheessaan puolustusministeri **Antti Kaikkonen** nosti esille etätyön tekemisen etuineen ja laajentamismahdollisuuksineen. Hän korosti, että etätyön tekemisessä on paljon kiinni luottamuksesta ja johtamisen taidoista, niin esimiehen kuin alaisenkin, ja siksi johtamistaitoihin onkin tärkeä panostaa. Puheessaan ministeri nosti esille myös henkilöstön roolin keskeisenä osana puolustuskyvyssämme sekä tunnistetun tarpeen henkilöstön lisäämiseksi puolustusvoimissa - ilman riittävää ja työssään jaksavaa osaavaa henkilöstöä puolustuskykymme uskottavuus on kyseenalainen. Puolustusministeri on täysin oikeassa, mutta pelkkä henkilöstömäärän lisääminen ei ole riittävä ratkaisu. Sen lisäksi tarvitaan Puolustusvoimien henkilöstön jaksamisen tukemista ja näin rauhan aikana sotilaiden yhdenvertainen työaikasuojelu muihin palkansaajiin verrattuna.

Liiton historiankirjoihin kirjoitettiin uusi sivu, kun sen ylintä päätösvaltaa edustava Edustajakokous järjestettiin ensimmäistä kertaa ajan hengen ja viranomaissuosituksen mukaisesti verkkokokouksena. Puheenjohtajan näkökulmasta katsottuna kokous

Kuva: Juha Susi

oli onnistunut, ja liiton hallituksella on selvä toimeksianto ja resurssit ensi vuodelle. Nyt käynnissä oleviin virastoeräneuvotteluihin neuvottelijat saivat selvän mandaatin ja kentän tahtotilan eväikseen. Tätä kirjoittaessani saimme tiedon, että meripalvelun kehittämistä koskevan kokeilun neuvottelutulos on valtiovainministeriössä hyväksytty, ja pitkään jatkunut työ on yhdessä välitavoitteessaan. Kokeilun jälkeen on analyttisesti summattava sen onnistumiset ja kehittämiskohteet mahdollisia jatkotoimia varten, sillä ei merellinen maailmamme tällä kokeilulla vielä ole tullut valmiiksi.

Itsenäisyyspäivää vietettiin juhallisuuksien osalta poikkeusoloille soveltuvin tavoin, ja haluankin Päälystöliiton puolesta onnitella kaikkia ylennettyjä ja palkittuja liittomme jäseniä. Joulun aika on perinteisesti rauhoittumisen ja lähimmäisten kanssa yhdessäolon aikaa. Suomi on valveilla 24/7, ja sen olemassaolon turvaamiseksi moni jäsenistämmekin viettää joulua työn merkeissä kotimaassa tai kaukana vierailuilla mailla.

Muistakaa kuitenkin kaikki jossain vaiheessa varata pieni pala rauhaa niin itsellenne kuin läheisillenne. Toivotan kaikille jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme rauhallista joulua ja menestyksestä tulevaa vuotta 2021.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Jäsens sihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.
Pääluottamusmiehet Marko Jalakanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.
LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Ilmavoimat lentää myötätuulessa

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Risto Hyvärinen, Ilmavoimat

Kenraalimajuri Pasi Jokinen luottaa siihen, että päätös hävittäjähankinnasta tehdään ensi vuoden aikana. "En näe tässä erityisiä riskejä."

Olen tyytyväinen toimintamme ytimessä olevaan ilmaoperaatiokykyyn. Osaavalla henkilöstöllämme on kyky operoida ja ylläpitää pääjärjestelmiämme - tämä näkyy niin aluevalvonnan tehtävien toteuttamisessa, harjoitustoiminnassa kuin koulutuksessakin. Olemme pystyneet sopeutumaan vallitsevaan tilanteeseen, ja kaikki mittarimme ovat hämmästyttävän hyvällä tasolla, tiivistää Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri **Pasi Jokinen** puolustushaaransa yleistilanteen.

Kehitettävää komentaja näkee erityisesti digitalisaation hyödyntämisessä. Uudella tavalla toimimiselle on tilausta niin johtamisen kuin työprosessien saralla.

- Asioiden edistämiseksi ja työkuorman keventämiseksi tarvitsemme tehokkuutta ja ketteryyttä, sillä henkilöstömäärämme ei tulevaisuudessakaan tule merkittävästi kasvamaan.

Koronaepidemia on leimannut kulunutta vuotta. On syy sitten koronan tai ei, sotilaallinen toiminta Suomen lähialueilla on Jokisen mukaan ollut aiempaa vähäisempää.

- Ilmatilannekuvassa ei ole ollut poikkeavia tapahtumia. Suomenlahti on ollut hieman hiljaisempi kuin aikaisempina vuosia.

Korona hallinnassa

Koronanviruksen leviämistä on torpattu ilmavoimissa suurelta osin samoin järjestylin kuin muuallakin Puolustusvoimissa.

- Olemme eriyttäneet valmiudelliset ja koulutusta antavat osastot, samoin varusmiehet ja reservilaiset. Operatiiviset päivystäjät ovat erillään koulutettavina olevista, ja kaikilla ryhmillä on omat tilansa. Olemme myös aktivoineet joitakin tukikohtien liikkuvia johtamispaikkoja ja hajauttaneet näin toimintaamme. Verkon välityksellä on toimittu enemmän ja etätöitä on tehty maksimimäärät, summaa Jokinen toimenpidearsenaalia.

Osaltaan juuri ilmavoimien poikkeusolojen toimintatavat tukevat koronan kurissa pitämistä. Jokisen mukaan liikkuva taistelutapa ja tukikohtien hajauttaminen antavat hyvät edellytykset toimia tällaisessa erityistilanteessa.

- Etätöiden mahdollisuudet ovat työpistekohtaisia, ja käytännön tilanteet ratkotaan joukko-osastoissa. Etätöissä tulee kuitenkin aina olla selkeä tehtävä, josta tulosta odotetaan, painottaa Jokinen.

Koronaepidemia on ilmavoimissa pysynyt hyvin aisoissa. Haastatteluhetkellä marras-

kuun alkupuolella virustartunta oli todettu kymmenellä henkilökuntaan kuluvalle ja kolmella varusmiehellä. Puolustusvoimien tapausmäärään verraten ilmavoimien osuus oli tuolloin vain 10 prosentin luokkaa.

- Tapaukset ovat tulleet työpaikan ulkopuolelta, eikä ilmavoimien sisällä ole ilmennyt tartuntaketjuja.

Jokisen mukaan ilmavoimien työpaikoilla on maskisuositus. Henkilöstölle on korostettu vastuullista käyttäytymistä myös työajan ulkopuolella, jotta tartunnoilta voitaisiin välttyä.

Resurssit turvaavat toiminnan

Jokinen on tyytyväinen ensi vuoden budjettiin. Siihen suunnitelluilla resursseilla ilmavoimat pystyy vastaamaan tämänhetkisen toimintaympäristön vaatimuksiin ja luomaan hyvät edellytykset tehtäviensä toteuttamiselle. Mutta lisärahallekin olisi käyttöä.

- Hornet-pääkalustolla haluaisimme lentää enemmän, mutta pärjäämme tulevallakin rahoituksella, toteaa Jokinen.

Komentajan mukaan ilmavoimat ottaa mielellään lisää väkeä riviin, mutta toteaa samaan hengenvetoon, ettei kokoonpanoa voi määräänsä enempää laajentaa.

- Joustavat toimintatavat ja matalat organisaatiot ovat enemmän tulevaisuutta. Puolustusvoimissa on paljon normeja ja näiden mukaisesti monia asioita tehdään raskaasti ilmavoimissakin. Joissain kysymyksissä, esimerkiksi tehtävään määräämisessä, meillä olisi mahdollisuus toimia kevyemmin, pohtii Jokinen.

Hallitusohjelmassa Puolustusvoimille osoitetut lisävakanssit ovat kuitenkin parhailaan jaossa, ja näiden osalta ilmavoimat on esittänyt oman tarpeensa. Myös tuleville vuosille odotetaan uusia lisähenkilöstöä koskevia päätöksiä.

- Joissakin työpisteissämme ja toimialoilamme henkilöstömäärä on tiukka ja näissä on ollut ylityöpainetta. Näitä on pyritty tukemaan henkilöstöä uudelleen kohdentamalla - samalla varmistaen, ettei painetta luoda toisiin paikkoihin. Haasteita olemme pyrkinneet ratkomaan muutoinkin kuin lisähenkilöstöllä, kuten esimiestyöllä ja tehtävien priorisoinnilla.

Opistoupseereilla tärkeä rooli

Jokisen mukaan opistoupseerit toimivat monissa ilmavoimien keskeisissä teknisen alan tehtävissä.

- Opistoupseerit pitävät hallussaan suurimman osan pitkää kokemusta edellyttävistä työnjohto- ja asiantuntijatehtävistä. Tehtävät ovat sen luonteisia, että haluamme pitää opistoupseerit niissä niin pitkään kuin mahdollista. Tehtävien edellyttämän koulutus- ja kokemustason varmistaminen nuo-

remmille upseereille ja aliupeereille vie ainsa, toteaa Jokinen.

- Toisaalta välillä ollaan tilanteessa, että esimerkiksi lentoteknisellä alalla opistouseerin poistuessa tietyistä tehtävistä tilalle ei löydy toista opistouseeria sopivalla osaamisella. Tällöin tehtävänhoitajaa etsitään muista henkilöstöryhmistä.

Komentaja kertoo myös toisensuuntaisista ratkaisuista. Esimerkiksi joitakin upseereille suunnitelluista tehtävistä on avattu opistouseereille, kun riittävän kokemuksen omaavaa upseeria ei ole ollut tarjolla.

Jokinen korostaa vielä, että ilmavoimissa palvelee tekniikan osaajien ohella muidenkin alojen ammattilaisia vaativissa tehtävissä. Esimerkiksi hän nostaa juuri vuoden opistouseeriksi nimetyn ja Ilmavoimien esikunnassa henkilöstöalalla työskentelevän kapteeni **Heikki Paaviston**.

Ilmavoimissa 156 opistouseeritehtävää on keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnitelman (OUKES) piirissä. Jokisen mukaan johtokeskusten ja lentoteknisen alan tehtäviin sekä johto- ja opetustehtäviin on suunniteltu aliupeereita silloin, kun vaadittavan osaamisen omaavia opistouseereita ei ole ollut kohdennettavissa näihin tehtäviin.

Ilmasotakoulu tarvitsee osaavia opettajia

Ilmavoimat on kierrättänyt lennostojen henkilöstöä Ilmasotakoulun opetustehtävissä. Kaikki eivät ole kokeneet komennuksia pelkästään myönteisinä.

Komentajan mukaan käytäntöä on tarve jatkaa.

- On meidän intressimme ja etumme, että Ilmasotakoulussa opettajina on paljon sellaisia henkilöitä, joilla on ajantasaista kokemusta kentältä ja operatiivisista tehtävistä. Pyrimme varmistamaan laadukkaan koulutuksen noudattamalla periaatetta, jonka mukaan ne opettavat, jotka osaavat, perustelee Jokinen.

Hänen mielestään henkilön, jota suunnitellaan koulun opetustehtävään, tulee olla asiasta otettu. Se on merkki siitä, että on tehnyt työnsä hyvin ja omaa opiksi otettavan ammattitaidon.

Opettajakierron toteutuksessa on tärkeää, että siihen liittyvä henkilöstösuunnittelu on ennakoivaa. Henkilön pitää nähdä, palaako hän takaisin joukko-osastoonsa ja onko siellä vaativampi tehtävä odottamassa. Vai vaihtuuko sijoituspaikka pysyvämmin Keski-Suomeen, jossa on mahdollista sijoittua ILMAVE:n, PVJJK:n, PVTIEDL:n tai PVLOGL:n tehtäviin.

- Vaihtoehtoista tulisi keskustella henkilöstösuunnittelun yhteydessä. Näin jokainen voi varautua paremmin tulevaisuuteen, näkee Jokinen.

Työaikasäännöksiä kehitettävä

Henkilöstöjärjestöt ovat vaatineet Puolustusvoimien työaikasäännösten uudistamista. Puutteena on pidetty riittämättömiä lepoaikoja pitkien harjoitusjaksojen jälkeen.

Jokisen mukaan Puolustusvoimien työaika-sopimus ja sen soveltamisohje toimivat hyvin. Tulevaisuuden toimintatavat vaativat kuitenkin näiden kehittämistä.

- Meillä toiminnan ytimessä on lentotoiminta, ja siihen meillä on omia kontrollimekanismeja, kuinka pitkiä vuoroja voi olla ja miten pitää levätä. Tämän ydintehtävän ja siihen välittömästi liittyvien toimintojen osalta en ole erityisen huolestunut kuormittavuudesta. Tietysti varusmies- ja muissa koulutustehtävissä, joissa näitä rytmejä ja kontroleja ei ole samalla tavalla, ongelmat ovat samanlaisia kuin muuallakin Puolustusvoimissa.

- Kun toimintaympäristö muuttuu ja muokamme organisaatiotamme kokonaisvaltaisen operoinnin suuntaan, myös työaika-sopimusta pitää pystyä muuttamaan. Vierastan sellaista kategorista jakoa, jossa on sotaharjoitustyöt ja normaalihommat. Työskentelemme 24/7-periaatteella toimintaympäristössä, jossa on valmiudellisia tehtäviä, koulutustehtäviä ja eri puolilla järjestettäviä harjoituksia. Nämä meidän pitää pystyä ketterästi organisoimaan ja parittamaan työt ja tekijät, samalla varmistaen, että kaikki saavat ansaitsemansa korvaukset, linjaa Jokinen työaikasäännösten kehittämisen suuntaa.

Henkilöstön vaihtuvuudessa ei muutosta

Ilmavoimien henkilöstön vaihtuvuus on pysynyt viimeiset viisi vuotta samalla tasolla. Jokisen mukaan yksittäisiä lähtijöitä on ollut, mutta myös palaajia.

- Mielellämme pidämme kalliisti koulututun ja kokeneen henkilöstön pitkään työssä. Mutta jos ihminen haluaa tietyssä vaiheessa elämänkaartaan muutosta, ei ratkaisua tilanteeseen voi lähteä pakottamalla hakemaan. Jos hän menee muualle, meille syntyy hyvää reserviä ja voi käydä niinkin, että ihminen tulee kokemuksi rikkaampana takaisin.

Komentajan mukaan henkilöstön vaihtuvuuteen pitää asennoitua normaalinäilyksi. Vaikka erityistä piikkiä poistumassa ei ole nähty, ennen kuluva vuosi oli joitakin merkkejä siitä, että lentäjillä olisi vetoa siivili-ilmailun pariin.

- Mutta sitten tuli tämä korona, joka ratkaisi asian meidän eduksemme. Nyt paineet tämän poistuman osalta ovat vähäiset, kun lentomatrustaminen on hiipunut, toteaa Jokinen.

Komentajan mukaan Puolustusvoimien lisäpalkkiojärjestelmä tukee henkilöstöjärjestelmää - siitä huolimatta, että se on vuosien saatossa muotoutunut kirjavaksi ja monimutkaiseksi kokonaisuudeksi.

- Kun henkilöstöä koulutetaan pitkään ja kalliisti, koulutus- ja palvelusittoumukset takaavat työnantajalle ja veronmaksajillekin vastinetta rahoille, näkee Jokinen.

Lisäjärjestelmän taloudellisten kannustimien ohella henkilöstöä voidaan sitouttaa myös muilla tavoin.

- Haastavat ja motivoivat työtehtävät, hyvä työilmapiiri sekä merkityksellisen työn tekemisen kokemus voivat olla ratkaisevia tekijöitä monille.

Hävittäjähanke edennyt hyvin

Hävittäjähankinnasta on käyty vilkasta ja värikästä julkista keskustelua. Komentajaa tämä ei ole häirinyt, päinvastoin.

- Keskustelu on luonnollista ja tervetullutta, eikä sitä ole ollut mitään syytä estää. Some-keskusteluissa on esiintynyt ylilyöntejäkin, mutta muutoin on pääosin pysytty asiassa. Tosin jotkut ovat haastaneet virheellisiä argumentteja käyttäen koko hankkeen lähtökohdan, sen taustalla olevat puolustusvoimien tutkimukset ja selvitykset.

- Me emme tietenkään lähde hankkeesta julkiseen väittelyyn, vaan pyrimme esittämään asiat suurelle yleisölle faktapohjaisesti karkealla tasolla ja poliittiselle johdolle yksityiskohtaisemmin.

Jokinen on tyytyväinen hankkeen etenemiseen. Valmistelu on edennyt suunnitelman mukaan ja aikataulussa. Työtä on tehty tiiviisti yhdessä PLM:n, PE:n ja PVLOGL:n kesken, ja hanketta ovat tukeneet kaikki puolustushaarat ja PE:n alaiset laitokset. Asia on koettu Puolustusvoimien yhteiseksi.

Pasi Jokinen

- Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri
  - 53-vuotias
  - Työskennellyt aikaisemmin mm. valmiuspäällikkönä PE:ssä, operaatiopäällikkönä ILMAVE:ssä. Ura ILMAV:ssa alkoi lentouseerina (Hawk, MiG-21) ja lennonopettajana (Hornet)
  - Naimisissa, kaksi lasta
  - Harrastaa golfia, metsästystä ja liikuntaa
- Motto: Ohjaa loppuun saakka!

Kuva: Sijri Susi

Etätöiden kahdet kasvot

Saan paljon enemmän aikaa työpäivän aikana, työmatkat jäävät pois, voin sovittaa työtehtävät parhaaksi katsomallani tavalla. Tuttuja lausahduksia varmaankin monelle, kun puhe on kääntynyt etätöihin.

Viime viikkoina on kuitenkin esiintynyt yhä enemmän etätöitä koskevaa negatiivista uutisointia. Etätöiden ihanaisuus näyttää monelle kääntyneen pääläelleen: halutaan takaisin omalle työpisteelle tutujen työkalujen luokse. Verkon yli käyty yhteinen kahvihetki ei siis vielä täysin korvaa taukotilan puheensorinaa kahvin- ja pullantuoksuineen. Kun muutama vuosi sitten oltiin huolestuneita töiden läikkymisestä vapaa-ajalle, niin se näyttää nyt olevan vain alkusoittoa, mikäli uutisoinnit ihmisten tuntemuksista pitävät paikkaansa. Työterveyslaitos on esittänyt huolestuneita viestejä, kuinka etätöläisten henkinen rasitus on kasvanut. Kun selkeää rajaa töiden ja vapaa-ajan välille ei synny, ollaan ongelmissa. Työtyytyväisyys, motivaatio on hukassa ja apatia valtaa alaa. Puhutaan etätöopatiasta. Kun tähän ynnätään vielä lisääntynyt pimeys ja epävarmuus tilanteen kehittymisestä, niin ei mikään ihme, että fiilikset ovat maassa.

Etätöläisen ergonomiasta puhuttaessa ilmeni monien vanhojen vaivojen palanneen takaisin. Kun käytössä ei ole kuin ruokapöytä, niin säädettävä sähköpöytä siellä työpisteellä muine herkkuihin ei paljon lämmitä. Huono ryhti selkäkipeineen sekä niska- ja hartia kivut ovat palanneet etätöiden lisääntymisen myötä.

Etätöbuumi heijastuu muuhunkin kuin pelkkiin kodin työpisteiden kalusteiden päivittämiseen. Uudisrakennuksia suunniteltaessa toivotaan yhä enemmän huomioimaan tiloja, jotka on helppo muuntaa etätöitä varten. Ihmisillä on siis katsomus, että etätöitä ovat

tulleet jäädäkseen. Uutta yrittäjyyttäkin ilmiö on tuonut tullessaan. Monille paikkakunnille on nousemassa toimistohoteleja, joihin jäsenyyden voi ostaa kuin kuntosalin konsanaan.

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat arvioineet lisääntyneen etätöiden vähentäneen valtiolla noin puolet sairauslomapäivistä. Uutinen ei tietenkään kertonut, mistä vähennys johtuu, mutta hyvä suuntaus kieltämättä. Tämä pakottaa monen työnantajan edustajan virastoissa miettimään asiaa käänteisesti: olenko valmis sairauspoissaolojen nousuun, mikäli rajoitan etätöiden määrää pandemian jälkeen?

Jossain vaiheessa työnantajat joutuvat tekemään ratkaisuja, miten etätöitä kehitetään. Mukava oli huomata, kuinka puolustusministeri **Antti Kaikkonen** nosti Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaispuheessaan esiin etätöiden ja sen kehittämisen. Selvitys monipaikkaisuuden ja paikkariippumattoman työn mahdollisuuksista puolustushallinnossa on käynnissä. Eiköhän se ole tullut jo kaikille selväksi, ettei esimiesten tarvitse kytätä etätöitä. Pelkkä tulosten tarkastelu riittää. Tätä vasten selvityksen voisi olettaa olevan positiivinen.

Kuinka paljon etätöitä voi tehdä ja kuinka alas päätös etätöihin siirtymisestä viedään, ovat nekin pohtimisen arvoisia asioita. Veikkaan, että jonkin sortin hybridimalli nousee tässäkin voittajaksi. Kukaan ei varmaankaan halua olla koko aikaa etätöissä. Vastavasti liian tiukat rajat ovat osoittautuneet vanhanaikaisiksi. Esimiehen kanssa suoraan sovittavat etätöypäivät ilman tiukkoja päivämäärärajoja kuulostaa parhaimmalta mallilta.

Majuri evp. vaiko majuri res.?

Saamme harvakseltaan palautetta, mutta joskus kyllä – kiitokset niistä. Ylipäättään palautteen kautta sen kohteena olevan yrityksen, instituution tai meidän tapauksessamme julkaisun on mahdollista vastata saamaansa palautteeseen ja sen myötä kenties kehittää toimintaansa. Syksyn aikana eräessä kommentissa kummasteltiin lehtemme tapaa käyttää evp-lyhennettä reservissä majuriksi ylennettyjen opistoupseerien kohdalla – kommentoija ihmetteli, kuinka opistoupseeri voi olla evp. majuri. Pyrimme lehdessämme noudattamaan Puolustusvoimien omista ohjesäännöissään antamia määräyksiä: ”Vakinaisesta tai määräaikaisesta palveluksesta eronneen sotilaan sotilas- ja palvelusarvojen jäljessä käytetään lyhennettä evp. Sotilaasta, joka ei ole palvelut puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen virassa, käytetään sotilasarvon jäljessä lyhennettä res.”

Tulevaan vuoteen

Edustajakokous hyväksyi hallituksen laatiman toimintasuunnitelman, jonka osana on liiton kokonaisviestintää koskevan jäsenkyselyyn toteuttaminen ensi vuonna. Päälystöllehti on osa tätä viestintää. Päätoimittajana toivon, että edessä olevaan jäsenkyselyyn vastaisi mahdollisimman moni. Lehden kehittäminen lähtee lukijakunnan toiveista. Pallo on siis sinulla.

Vuoden viimeisen numeron yhteydessä on perinteisesti palkittu kuluneen puolen vuoden aikana palautetta antaneita esinepalkinnoilla. Tällä kertaa arvoimme voittajiksi kolme vastaajaa: **Henri Hahti, Juha Kärnä ja Pekka Lankinen**. Onnittelut voittajille.

Joulu lähestyy vauhdilla ja kohta taas käännetään kalenterissa uutta sivua alkavaan vuoteen. Toivotan hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta lehden lukijoille.

Pysykää terveinä.

Miten korona on huomioitu kutsunnoissa?

Teksti: Päälystöliiton hallituksen jäsen Thomas Salmelainen Kuva: Pasi Jokinen

Puolustusministeri Antti Kaikkonen (2. oik.) tutustui Porvoon kutsuntoihin Maavoimien esikuntapäällikön kenraalimajuri Markku Myllykankaan (oik.) seurassa. Kutsuntoja olivat pitämässä kapteeni Johanna Nuorala (vas.) ja yliluutnantti Thomas Salmelainen Uudenmaan aluetoimistosta.

Koko syksyn kestävä urakka alkoi taas 17. elokuuta ja jatkuu aina joulukuun puoleenväliin. Tällä kertaa tosin eri merkeissä, mihin on aikaisemmin totuttu. Kaikille jo niin tuttu korona on laittanut järjestelyt päälaelleen niin meidän virkamiesten kuin kutsunnaalaistenkin osalta. Edessä odotti 70 kutsuntatilaisuutta, 22 eri paikkakuntaa ja 10 000 uusimaalaista nuorta miestä.

Alussa ilmassa oli paljon kysymyksiä siitä, miten saamme kutsunnat järjestettyä turvallisesti eri määräyksiä noudattaen ja ilman suurempia ongelmia. Miten turvavälit pystytään ottamaan huomioon, että käsihygienian ja soveltuvatko ennakolta varatut tilat ongelmitta käyttöön?

Näin poikkeuksellisena aikana järjestetyt kutsunnat ovat vaatineet henkilöstöltä paljon venymistä, ja myöskin huoli omasta turvallisuudesta on ollut kova, koska joudumme olemaan päivittäin useiden eri henkilöiden kanssa tekemisissä. Työnantaja on kuitenkin tehnyt kaikkensa, jotta olemme tunteneet olomme turvallisiksi tehdesämme meille kuuluvaa työtä ja siitä iso kiitos.

Yksittäisen virkamiehen näkökulmasta oli ilo nähdä, miten vakavasti asia otettiin. Kyseessä on kuitenkin oma terveys ja turvallisuus kuten myös kutsunnaalaisten. Henkilökohtaisesti minulla on ollut tähän mennessä erittäin turvallinen olo työskennellä. Kutsuntalautakuntien pöydille on järjestetty suojaavat muovipeksit, lisäksi kaikille on ollut tarjolla riittävästi maskeja ja käsihygieniaan on kiinnitetty tarpeeksi huomiota. Tätä artikkelia kirjoittaessa Helsingin kutsunnat ovat juuri alkaneet ja paikalla on päivittäin 160–200 kutsunnaalaista. Onneksi tilat sekä järjestelyt mahdollistavat kutsuntojen turvallisen läpiviennin isosta henkilömäärästä huolimatta, vaikkakin yli kymmenen hengen kokoontumisia ei tällä hetkellä suositella.

Korona-ajan kutsunnat ovat herättäneet myös kiinnostusta. Puolustusministeri **Antti Kaikkonen** vieraili 9.10 kutsunnoissa Porvoossa. Ministeri tutustui kutsuntojen järjestelyihin ja kutsuntalautakunnan työskentelyyn, ja samassa yhteydessä pääsin myös keskustelemaan ministerin kanssa lautakunnan työskentelystä. Ministeri oli erittäin kiinnostunut kutsuntojen järjeste-

lyistä ja lautakuntien työskentelystä.

Myös Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Timo Kivinen** tarkasti Vantaan kutsunnat 12.11 ja keskusteli kutsunnaalaisten kanssa, kysyi heidän palvelustoiवेistaan ja kannusti pitämään hyvää huolta kunnosta ennen palveluksen aloittamista. Kenraali Kivinen kävi myös keskusteluja paikalla olleen henkilöstön kanssa ja tutustui lautakuntien työskentelyyn.

Korona-ajan kutsunnoista jää varmasti tulevaisuuteen pysyviä käytäntöjä, jotka lisäävät myös turvallisuuden tunnetta. Tärkeintä on kuitenkin, että saamme tämän vuoden kutsunnat turvallisesti päätökseen ja kaikki pysyvät terveinä.

Yliluutnantti

Thomas Salmelainen, 44 v

- Kotipaikka Helsinki
- Osastoupseeri
- Uudenmaan aluetoimisto, Kaartin jääkäriyrykmentti, Helsinki

Arkistojen aarteita

Teksti: Juha Susi

Päälystölehden 90-vuotisjuhlataipale lähestyy loppuaan. Loppuhuipennukseksi olemme kaivaneet arkistoista esille peräti kuusi numeroa luettavaksenne. *Sauli 1/1946* on ensimmäinen kyseisellä nimellä julkaistu lehti. Lehden pääkirjoitus avaa nimenmuutoksen taustoja. Sotavuodet ovat takana ja katseet oli käännetty eteenpäin.

Aliupseeri 2/1973 avaa lähestyvän Puolustuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen esimiesjärjestelmän kehittämisen tavoitteita. Aliupseerikoulutuksesta ollaan siirtymässä toimiupseerikoulutukseen. Numerossa on myös laaja esittely Huovrinteen varuskunnasta, jossa liiton vuosikokous järjestettiin samana vuonna.

Aliupseeri 8/1973 esittelee hallituksen eduskunnalle antaman esityksen, jolla uusiin virkoihin ja toimiin siirryttiin.

Aliupseereista tuli toimiupseereita

1.3.1974. Samalla kertaa myös lehden nimi muuttui.

Toimiupseeri 4/1974 esittelee taustoja liiton nimenmuutokselle. Aliupseerikoulu Lappeenrannassa muutti nimensä Päälystöopistoksi.

Toimiupseeri 6–7/1974 esittelee Puolustuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen virkamiesten työaikoihin tehdyt keskeisimmät muutokset päätyneiden neuvotteluiden jälkeen. Sotaharjoituslisä, 30 markkaa, saattaa tuntua pienehköltä näin jälkikäteen tarkasteltuna. 70-luvulla palveluksessa olleet muistelevat, että jos söit talon ruoat harjoituksessa, niin korvaus ei riittänyt niiden maksamiseen. Lehdessä avataan myös toimiupseerikoulutuksen uudelleenjärjestelyitä.

Viimeisenä arkistosta kaivettiin luettavaksi *Toimiupseeri 1/1989*. Numerossa täydentyt tämänkertaisten lehtien yhteinen

Päälystö-
lehti
1930
2020
EDUNVALVONNAN ETURINTAMASSA

teema: koulutus. Peruskurssi 48 oli ensimmäinen opistoupseerikoulutuksen käynyt kurssi.

Tämän vuoden Edustajakokous on takana. *Toimiupseeri 1/1989* esittelee myös, min-käläiset asiat tuolloin olivat esillä yhdistysten tekemissä aloitteissa silloiselle liittokokoukselle. Hyvinkin tuttuja asioita, joissa onneksi on tapahtunut kehitystä.

Kohti tulevaa

Päälystölehti vakituisine kirjoittajineen koontui viime kuussa suunnittelemaan tulevan vuoden teemoja ja aiheita. Jatkamme samalla linjalla pieniä tarkistuksia tehden. Vaikuttajahaastatteluita, kovaa edunvalvonnan ydintä ja sitä tukevia artikkeleita, virastojen ajankohtaisia aiheita sekä kriisinhallinnan kuulumisia. Päälystölehti etenee ajassaan kohti seuraavaa vuosikymmentä.

Yleinen linja - R.I.P?

Teksti: Antti Kymäläinen

Viime vuosien aikana työmarkkinoilla ovat puhaltaneet voimakkaat muutoksen tuulet. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) muutti syksyllä 2015 sääntöjään siten, ettei järjestö tee enää keskitettyjä tulopoliittisia ratkaisuja. Tupoista tuli historiaa ja sopimustoiminta siirtyi kokonaisuudessaan liittotasolle. Palkansaajapuolella on ryhmytty uudella tavalla. Ammattijärjestöt ovat vahvistaneet edunvalvonnan edellytyksiä yhdistymisillä ja uusilla keskusjärjestövalinnoillaan. Metallityöväen Liitto, Teollisuusalan ammattiliitto TEAM ja Puuliitto yhdistyivät Teollisuusliitoksi. Jäsenliittojaan menettänyt Pardia sulautui Ammattiliitto Pro:hon. Päälystöliiton keskusjärjestö Akava ja pääsopijajärjestö JUKO ovat kasvaneet voimakkaasti uusien jäsenliittojen ja jäsenten myötä. EK:n vetäytyttyä neuvottelutoiminnasta liittotason työmarkkinamittelöihin ryhdyttiin

kehittämään niin sanottua Suomenmallia, jossa yleinen palkkalinja olisi määritetty vientiliittojen ratkaisujen perusteella. Ajatus kariutui jo alkumetreille - muun muassa JUKO katsoi järjestelyn heikentävän julkisen sektorin palkkakehitystä. JUKOn pirtaan ei sopinut sellainen rajoite, jota valtion palkkaratkaisuissa ei koskaan voitaisi ylittää.

Lokakuun alussa metsäalan työnantajien Metsäteollisuus ry. pudotti työmarkkinakentälle uutispommin ilmoittamalla, että se irtautuu työehtosopimustoiminnasta ja siirtää työehdoista sopimisen yritystasolle. Metsäteollisuus siirtyy tämän myötä työnantajaleirien kauan himoitsemiin paikalliseen sopimiseen. Kun pommin nostama media-aktiivinen laskeuma hieman hälveni, ryhdyttiin pohtimaan, saako Metsäteollisuuden ratkaisu piankin seuraajia muista teollisuuden aloista. Yleisesti on kuitenkin arvailtu, että muut toimijat katsovat ensin, miten metsäteollisuuden alalla seuraavalla neuvottelukierroksella käy. Malti voikin olla tässä asiassa valttia.

Miten teollisuuden työmarkkinapiruetit sitten heijastuvat julkisen sektorin sopimustoimintaan?

JUKO näkee, että laajemmat muutokset yksityisellä puolella vaikuttavat aikaa myöten myös julkiseen sektoriin. Jos useampi työnantajaliitto irtautuu työehtosopimuksesta, seurauksena on julkisen ja yksityisen sektorin työehtojen ja palkkojen määräytymismekanismien eriytyminen.

- Julkisella sektorilla virkaehtosopimusten osapuolet määrää laki, ja sopimusten piiriin kuuluvat kaikki julkisen sektorin palkansaajat. Kansalaisille välttämättömien, laki-

säateisten palvelujen takaajina toimivat työrauhan turvaavat sopimukset, paaluttaa JUKOn hallituksen puheenjohtaja **Olli Luukkainen**.

Laajempi siirtyminen yritysکوhtaisiin sopimuksiin nostaisi uudella tavalla esiin kysymyksen palkankorotusten ns. yleisestä linjasta. Yrityskohtaiset sopimukset tulevat todennäköisesti poikkeamaan toisistaan sekä korotustasoiltaan että sopimuskausien pituuksien osalta. Yleisen linjan löytäminen sadoista erisisältöisistä sopimuksista voi olla haastavaa, ehkä tarpeetontakin.

Millainen sitten olisi julkisen sektorin neuvottelujen lähtökohta tilanteessa, jossa yleinen linja ei kummittele taustalla?

Kun palkankorotusten tasoa haarukoidaan, ynnätään yleensä inflaation vaikutus ja tuotavuuden kasvun määrä. Tuloksena saadaan palkankorotusvaran suuruus. Tällä matematiikalla ei kuitenkaan ratkaista palkkojen mahdollista jälkeenjääneisyyttä muista aloista. Tämän todentamiseen tarvitaan palkkatilastot ja Ojalan laskuoppi, ja näiden avulla määritetään oma korotustavoite.

Valtiotyönantaja on tunnetusti kitsas. Eikä velkaantuva valtiontalous luo valoisia näkymiä tuleville palkankorotuksille. Jos paikallinen sopiminen yksityisellä sektorilla lähtee Metsäteollisuutta laajempaan lentoon, palkankorotusten yleinen linja pakostakin hämärtyy.

Hämärtymisen vaikutus voi kuitenkin jäädä vähäiseksi. Esimerkiksi JUKO määrittelee varmasti vastaisuudessaakin korotustavoitteensa omien jäsentensä lähtökohdista, eikä edelleenkään hyväksy julkiselle sektorille mitään palkankorotuskattoa. Työmarkkinakierroksen yleinen linja on kuitenkin aina ollut jonkinlainen majakka, johon omaa neuvottelutulosta on voinut verrata. Tämän toisarvoisen tehtävän tiimoilta saatamme jäädä sitä kaipaamaan - siis jos kuolo linjan tulevaisuudessa korjaa.

Kuva: Juha Susi

Matkakustannusten korvaamisesta virkamatkalla syntyi erimielisyys

Teksti: Marko Ylönen, Pääesikunta ja alaiset laitokset alueellinen pääluottamusmies Kuva: Marko Jalkanen

Päälystöliitolla ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnalla (PVLOGLE) syntyi viime talvena erimielisyys valtion matkustussäännön (matkaves) tulkinnasta liittyen matkakustannusten korvaamiseen virkamatkalla. Kysymyksessä oli tapaus, jossa virkamiehet määrättiin vuoroluettelon mukaisesti vuorokauden kestävään päivystystehtävään oman virkapaikan ulkopuolelle. PVLOGLE laati kyseisiä tilanteita varten oman ohjeen, jolla määriteltiin perusteet matkakustannusten korvaamiselle. PVLOGLE lähti tulkinnassaan siitä, että virkamatka alkaa jokaisen virkamiehen osalta virkapaikalta, päättyy virkapaikalle ja kustannukset korvataan jokaiselle virkamiehelle PVLOGLE:n ohjeen mukaisesti. Ohjeen valmisteluvaiheessa käydyissä keskusteluissa tämän tulkinnan perusteluiksi kerrottiin säästäminen virkamatkakustannuksissa ja samansuuruisien kustannusten maksaminen jokaiselle päivystystehtäviin osallistuvalla virkamiehelle.

PVLOGLE:n laatiman ohjeen luonnosta käsiteltiin oikeaoppisesti yhteistoimintaelimen (yt-elin) kokouksessa. Jo ennen yt-elimien käsittelyä lausimme järjestönä perustellun erimielisyytemme sähköpostilla PVLOGLE:n henkilöstöpäällikölle. Perustelimme asiaa PVLOGLE:n ohjeluonnoksen matkaves:n vastaisuudella. Toimme myös esille, ettei matkaves tunne tasapuolisuusperiaatetta siten, että eri virkamiesten matkakustannukset pitäisi korvata samansuuruisina eri matkoilta. Kysyimme lausunnossamme, kuinka moni esimies käskisi PVLOGLE:n Hämeenlinnassa asuvan virkamiehen, joka on lähdössä aamulla Helsinkiin virkamatkalle, hakemaan vauhtia Tampereelta vain sen takia, että Hämeenlinnassa ja Tampereella asuvien virkamiesten matkakustannukset muodostuisivat samaan tilaisuuteen osallistuttaessa keskenään vastaaviksi. Lausunnollamme ennen yt-elimien kokousta tai yt-elimessä ei ollut vaikutusta.

Päälystöliittolaiset opistoupseerit toimivat virkamatkan suhteen PVLOGLE:n ohjeen mukaisesti. Eräs opistoupseeri esitti kuitenkin esimiehelleen ennen virkamatkaansa, että hän voisi aloittaa sen kotoa ja päättää kotiin. Hän perusteli asiaa sillä, että virantoimituspaikka eli päivystystehtävän suorituspaikka on hänen kotinsa ja virkapaikkansa välisen reitin varrella. Lisäk-

si hän kertoi, ettei hänellä ole PVLOGLE:n ohjeistuksen mukaisesti kulkuoikeuksia virkapaikalle viikonloppuna, jolloin virkamatka oli käsketty tehtäväksi. Esimies ei voinut hyväksyä esitystä vaan käski toimimaan laitoksen ohjeistuksen mukaisesti. Vaikka asiakirja oli nimetty ohjeeksi, sisällön kirjaukset eivät antaneet lukijalle tulkinnan varaa. Ohje toimi käskynä ja poisti esimiehiltä tarkoituksenmukaisuuteen perustuvan harkinnan virkamatkapyyntöjen käsittelyssä.

Erimielisyysneuvottelut käyntiin

Saatuamme em. tapauksen tietoomme, pyysimme viipymättä aikaa erimielisyysneuvottelulle eli välittömälle neuvonpidolle PVLOGLE:ssa. Neuvottelussa ei saavutettu yksimielisyyttä, työnantajan edustajat

Virkamiehen matkakustannukset on korvattava virkamatkan suoritushetkellä olevien virastolle edullisimpien kulkuyhteyksien perusteella huomioiden myös virkamiehelle käsketyt virkatehtävät.

vetosivat tässä vaiheessa PE:n antamaan ohjaukseen. Välittömässä neuvonpidossa työnantajan edustaja kuitenkin totesi, että virkamiehet voivat kyllä matkustaa virantoimituspaikalle ja takaisin suoraan kotoa, mutta matkakustannukset korvataan laitoksen ohjeen mukaisesti. Pöyristyttävä toteamus! Olimme tuoneet jo ennen yt-elimien käsittelyä sähköpostiviestissämme esille, ettemme voi hyväksyä tällaista toimintatapa-

erimielisen välittömän neuvonpidon jälkeen asia eteni erimielisyysneuvotteluun PE:n

ja Päälystöliiton välillä eli ns. paikallisneuvotteluun. Työnantaja ei tunnistanut asiassa sopimuksen vastaisuutta perusteluista huolimatta. Koska paikallisneuvottelukiin päättyi erimielisenä, oli vuorossa erimielisyysneuvottelupyynnön (ns. keskusneuvottelu) esittäminen valtiovarainministeriöön (VM) JUKOn toimesta. Tämän jälkeen asiaan tuli kummallisia käänteitä. PE:n edustaja ilmoitti, että asia voitaisiin sopia. Kutsua neuvotteluun, jossa asiasta neuvoteltaisiin, ei kuitenkaan koskaan kuulunut. Päälystöliiton oli neuvotteluoikeuden menettämisen välttämiseksi pidättäydyttävä keskusneuvottelupyynnössä. Keskusneuvottelu päättyikin yksimielisyyteen. Siinä selvisi, että erimielisyyden kohteena olevan tapauksen virkamiehelle on maksettu matkakustannusten korvaukset hänen alkuperäisen esityksensä mukaisesti eli välillä koti – virantoimituspaikka - koti ja kuten Päälystöliitto paikallisneuvottelussa oli vaatinut. Jälkikäteen tarkasteltuna näin oli tapahtunut jo syyskuun alussa. PE ei kuitenkaan ollut tiedottanut asiasta virkamiehelle, PVLOGLE:lle eikä erimielisyyden osapuolelle, Päälystöliitolle. Miten meni niin kuin omasta mielestä?

Lopputuloksena tässä tapauksessa on se, että jokaisen Päälystöliiton jäsenen virkamatkat kyseiseen tehtävään liittyen tarkastellaan uudelleen ja korvaukset maksetaan sen mukaisesti. Lähtökohtana on, että opistoupseerit, jotka ovat tulleet virkapaikalle ennen päivystystehtävää tai sen jälkeen vain PVLOGLE:n ohjeen takia, saavat korvaukset sen mukaisesti kuin olisivat tehneet virkamatkan matkaves:n mukaisesti.

Tämä tapaus on valitettava esimerkki yksittäisten virkamiesten halusta tulkita sopimuksia mielivaltaisesti vastoin olemassa olevia soveltamiskäytäntöjä. Yhteistoiminnan periaatteita noudatettiin osin, mutta asiaa ei käsitelty aidosti yhteistoiminnassa. Toisin sanoen järjestön edustajien sopimusten mukaisille perusteluille ei annettu arvoa. Aidolla ja avoimella käsittelyllä PVLOGLE:ssa olisi voitu välttää monella eri tasolla käydyt erimielisyysneuvottelut ja niihin käytetty aika. Monia avoimia kysymyksiä jäi ilmaan. Miksi paikallisneuvottelu päättyi erimielisenä ja asia piti viedä keskusneuvotteluun, jos kuitenkin Pääesikunta oli lopulta Päälystöliiton kanssa samaa mieltä tulkinnasta? Kuka tällaisesta toiminnasta hyötyy? Kenen intresseissä on horjuttaa työrauhaa tällä tavalla? Toivottavasti jatkossa muistetaan, että kollektiiviset perusteet eivät sovellu virkamatkustamiseenkaan, vaan esimiehen oikeus ja velvollisuus on käyttää tapauskohtaista harkintaa sopimusten hengessä.

Kommentti

Virkamatkan suoritus tapa tarkasteltava aina yksilö- ja yksityiskohtaisesti

Teksti: Marko Jalkanen

Voidaanko virkamatkan matkakustannukset korvata virkamiehelle teoreettisen matkustustavan perustein eli matkasta, joka ei ole tosiasiallisesti edes toteutettavissa? Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnassa (PVLOGLE) tulkittiin, että näin voidaan toimia. Virkamatkan matkakustannukset päätettiin korvata kaikille samansuuruisena ja hallintoyksikössä erikseen laaditun taulukon perusteella. Virkamatkat tuli paitsi aloittaa, niin myös päättää aina virkapaikalla, vaikka siihen ei ollut mitään tosiasiallista tarvetta eikä kaikissa tilanteissa edes mahdollisuutta.

Tulkinnasta seurasi useampi erimielisyysneuvottelu, eikä ihme, koska menettely oli monella tapaa vastoin valtion matkakustannusten korvaamisesta tehtyjä sopimusmääräyksiä. Menettelyllä tukahdutettiin lähiesimiesten tapauskohtainen tarkoituksenmukaisuusharkinta virkamatkan aloitus- ja päättymispaikasta. Samalla myös yhdenmukaistettiin korvattavat matkakustannukset kaikille samansuuruisiksi, jottei vain joku virkamies tienaisi matkakuluilla toista enemmän. Matkakustannusten korvaukset määrittiinkin kaikille yhtä suuriksi.

Valtion virkamatkustamista koskevat sopimusmääräykset eivät tunne tämänkaltaisia yhdenmukaistamisen periaatteita. Virkamiehet asuvat lähtökohtaisesti eri osoitteissa, joten virkamatkan aloitus- ja päättymispaikan tarkoituksenmukaisuutta harkittaessa ei voida pitää vertailukohtana jonkun toisen virkamiehen vastaavan virkamatkan toteutustapaa. Myöskään matkustamiskustannusten korvauksia ei voida perustaa ennakkoon laadittuun kategoriseen taulukkoon, kuten PVLOGLE nyt teki. Jokaisen virkamatkan korvausperusteet ja tarkoituksenmukaisuus olisi tullut tarkastella yksilö- ja yksityiskohtaisesti.

Mikäli virkamies on tullut virkapaikalleen ja lähtee virkamatkalle sieltä, alkaa matkavuorokausi virkapaikalta lähtemisestä ja virkapaikalta lähtemisestä määräytyvät kaikki matkakustannusten korvaukset. Sen sijaan virkamatkan ei voida katsoa päättyvän aina virkapaikalle, mikäli virkamies palaa virkapaikalleen ainoastaan työvälineiden luovuttamista tai vaihtamista, uusien työmääräysten saamista tai muuta niihin verrattavaa, lyhytaikaista virkatehtävien hoitamista varten edellyttäen, että hän tämän jälkeen välittömästi jatkaa virkamatkaansa. Näissä tilanteissa edellytyksenä virkamatkan jatkumiselle virkapaikalla käynnistä riippumatta on, että käynti tapahtuu työnantajan määräyksestä tai muusta työhön liittyvästä välttämättömästä syystä. Kun henkilö palaa asuntoonsa, virkamatka päättyy. Pisimpänä virkapaikalla käyntinä kesken virkamatkaa voidaan pitää noin yhden tunnin aikaa.

Työtuomioistuimen päätös 2020-85

Teksti: Jukka Mäkinen Kuvat: Juha Susi ja Matti Vihurila

Työtuomioistuin on antanut 16.10. päätöksen kolmen Vartiolentolaivueen virkamiehen ohjaajan lisäpalkkiota koskevasta erimielisyydestä. Pääkäsittely tapauksen osalta oli 29.9. Kyseessä on tapaus, jossa virkamiehille oli Päällystöliiton näkemyksen mukaan syntynyt oikeus 10,5 vuoden ohjaajan lisäpalkkion maksamiseen vielä 31.3.2019 voimassa olleen lentolisäjärjestelmän aikana. Tämä olisi pitänyt Päällystöliiton näkemyksen mukaan huomioida kyseisten virkamiesten palkanlisässä 1.4.2019 lukien.

Erimielisyys soveltamisesta syntyi edellisten, vuonna 2019 toteutettujen virastoeräneuvottelujen jälkeen. Asiasta käytiin välitön neuvonpito Vartiolentolaivueessa 7.6.2019 ja pöytäkirja allekirjoitettiin 12.6. Neuvonpito päättyi erimielisyyteen. Seuraavana prosessin vaiheena oli vuorossa paikallisneuvottelut, jotka käytiin 7.8. Rajavartiolaituksen esikunnassa. Erimielinen neuvottelupöytäkirja allekirjoitettiin 23.8. Tämän jälkeen luottamusmiesryhmä esitti Päällystöliiton työvaliokunnalle asian viemistä työtuomioistuin ratkaistavaksi. Työvaliokunta yhtyi luottamusmiesryhmän esitykseen ja esitti samaa menettelyä edelleen liiton hallitukselle. Päällystöliiton hallitus päätti kokouksessa 4/2019 (4.10.), että asiassa voidaan edetä työvaliokunnan esityksen mukaisesti. Asian valmistelua jatkettiin luottamusmiesryhmän toimesta, ja kantaja (JUKO ry.) toimitti haastehakemuksen työtuomioistuimeen 26.11. Työtuomioistuin pyysi tämän jälkeen vastaajalta (valtiovarainministeriö) vastausta, jonka työnantaja toimitti 30.1. Valmistava istunto pidettiin työtuomioistuimessa 6.4.

Työtuomioistuin ratkaisi asian vastaajan hyväksi

Työtuomioistuimen käsittelyssä tuli heti alkuvaiheessa esille se, että asiassa ei enää ollut erimielisyyttä siitä, milloin lentokoulutus kyseisillä virkamiehillä oli alkanut. Proessin aikana työnantaja oli esittänyt näkemyksensä sen, että lentokoulutus ei olisi alkanut välittömästi sen jälkeen, kun palvelussitoumus oli allekirjoitettu. Pääkäsittelyssä tämä kokonaisuus muuttui riidattomaksi. Kun lentokoulutuksen alkamisajankohdasta ei enää ollut riitaa, työtuomioistuimen tuli ratkaista yleisen virkaehtosopimuksen nojalla se, olivatko kanteessa mainitut virkamiehet olleet oikeutettuja ohjaajan korkeampaan lisäpalkkioon kantajan väittämin tavoin 8.3.2019 lukien vai vastaajan väittämin tavoin 1.4.2019 lukien. Kantaja vetosi pääkäsittelyssä valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 3 §:ään (Palkanmaksu). Tässä pykälässä on mm. määrätty, että palkkiot, lisät ja korvaukset, jotka on sidottu määrättyihin laskentakausiin, maksetaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun etuuden laskentakausi on päättynyt, ellei tarkentavalla virkaehtosopimuksella tai viraston työehtosopimuksella toisin sovi. Etuudet maksetaan kuitenkin viimeistään laskentakauden päättymistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Vastaaja sen sijaan vetosi asiassa saman sopimuksen 2 §:ään (Oikeus palkkaukseen). Tässä pykälässä on muun ohella määrätty, että palvelussuhteen jatkessa palkkauksen perusteissa tapahtuvat muutokset toteutetaan seuraavan kalenterikuukauden tai muun palkanmaksukauden alusta lukien.

Työtuomioistuin totesi, että valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 2 § koskee sanamuotonsa mukaan palkkauksen perusteissa tapahtuvia muutoksia. Ohjaajan korkeampi lisäpalkkio johti myöntämisen jälkeen palkan nousumiseen pysyvästi uudelle tasolle. Työtuomioistuin katsoi, että tällaista pysyvää muutosta on lähtökohtaisesti pidettävä 2 §:ssä tarkoitettuna muutoksena, joka vaikuttaa palkkauksen perusteisiin. Sopimuksen 3 § sen sijaan koskee sanamuotonsa mukaan palkkioita, lisiä ja korvauksia, jotka on sidottu määrättyihin laskentakausiin. Vaikka nyt kysymyksessä ollut palkanosa oli nimetty lisäpalkkioksi, ei sitä työtuomioistuimen käsityksen mukaan kuitenkaan voitu pitää määrättyihin laskentakausiin sidottuna palkkiona, koska se edellä todetusti jää kerran tapahtuvan myöntämisen jälkeen pysyväksi palkan osaksi virkamiehelle. Kysymys ei siten ole etuudesta, jonka määrä pitäisi erikseen laskea joltakin kaudelta.

Työtuomioistuimen ratkaisussa on todettu, että ohjaajan korkeampi lisäpalkkio on tullut täyteen 8.3.2019, mutta kyseistä muutosta virkamiesten palkkauksen perusteisiin ei ole ollut toteutettava ennen seuraavan kalenterikuukauden alkua. Ohjaajilla ei ole ollut ratkaisun mukaan oikeutta korkeampaan lisäpalkkioon 8. - 31.3.2019 eikä heille vaadittuun määräaikaiseen palkanlisään 1.4.2019 lukien. Työtuomioistuin otti myös kantaa siihen, onko asiassa merkitystä sillä, mistä kalenteripäivästä lukien Puolustusvoimat on maksanut henkilöstölleen määräaikoihin sidottuja korotuksia. Tämän osalta ratkaisussa on todettu,

että valtion virastot soveltavat omia virkaehtosopimuksiaan itsenäisesti, joten toisen viraston soveltamiskäytännöllä ei ole vaikutusta tämän asian ratkaisuun. Edellä mainituilla perusteilla työtuomioistuin hylkäsi kanteen kokonaisuudessaan ja vastaaja veloitettiin suorittamaan valtionvarainministeriölle korvauksena oikeudenkäyntikuluisista 3 000 euroa. Lasku oikeudenkäyntikuluisista on jo toimitettu Päälylystölle ja se on maksettu. Työtuomioistuimen päätöksistä ei ole valitusoikeutta, joten tämä asia on nyt loppuun käsitelty.

Vuoden 2021 virastoerän neuvottelutoiminta on käynnistynyt

Vuoden 2021 virastoerä on suuruudeltaan 1 % ja se toteutetaan 1.5.2021 lukien. Neuvottelutoiminta Rajavartiolaitoksessa on käynnistynyt hyvissä ajoin, ja ensimmäisenä toimenpiteenä on ollut sopijaosapuolten neuvottelutavoitteiden toimittaminen toisilleen 5.11. klo 9 mennessä. Tämän jälkeen varsinaiset ensimmäiset neuvottelut on käyty Rajavartiolaitoksen esikunnassa 12.11. Neuvottelujen keskeinen sisältö oli käydä osapuolten neuvottelutavoitteet läpi ja keskustella niistä. Neuvottelut ovat näin ollen hyvin alkuvaiheessa, ja ne jatkuvat 2.12., jolloin on tarkoitus tehdä erillistarjoustaluja tietyistä lisäselvityksiä vaativista asiakokonaisuuksista. Tämän jälkeen neuvottelut jatkuvat osittain loppuvuodesta, ja mahdollinen neuvottelutulos on odotettavissa vuoden 2021 puolella.

Laajennetun etätyön ohjeistus

Teksti: Jaakko Levä Kuvat: Mika Gerasimoff

Monelle meistä koti on ollut se suojainen satama, johon ei missään tapauksessa haluta tuoda työn huolia ja murheita. Tämäkin pitää työnantajan ottaa huomioon, ja siksi on tarjottu myös mahdollisuutta vuorotella työpisteellä, jolloin ei tarvitse välttämättä edes tehdä etätöitä. Työnantaja on toiminut vastuullisesti ja tilanteen mukaan muokannut normejaan haja- ja etätyöstä ja siitä, miten etätyön suhde työntekoon on kasvanut. Työnantaja on siis laajentanut etätyöskentelyä ja normeillaan ja käskyillään ohjannut henkilöstön etätyöhön koteihinsa. Silti yksi erittäin tärkeä asia on jäänyt kaikessa ”koronahössötyksessä” huomioimatta. Työnantaja ei ole kiinnittänyt huomiota etätyöskentelyn tekemisen fyysisen puolen ohjeistamiseen. Tarkoitan tällä sitä, miten etätyöpäivä tulisi suunnitella taukojen ja työskentelyn suhteen. Netti on täynnä erilaisia videoita ja ohjeita, joita hyväksikäyttäen saisi rakennettua hyvät ohjeet työntekijälle siitä, miten hänen tulisi rakentaa etätyöpäivänsä ja näin säästyttäisiin terveydenhuollon kuormitukselta.

Joukko-osastojen työhyvinvointitoimikunnat voisivat jopa paikallisesti laatia lyhyet ja tehokkaat ohjeet jokaiselle käytettäväksi etätyössä. Kuitenkin valtakunnallisesti olisi parasta, jos Pääesikunnan koulutusosaston osana toimivan Puolustusvoimien työ- ja palvelusturvallisuuden keskuustoimikunnan toimesta laadittaisiin valtakunnalliset etätyöskentelyn ergonomiohjeet. Sotilaslääketielen keskus voisi laatia nuo ohjeet ja sen jälkeen tallentaa ne valtakunnallisesti nähtäväksi Torni-portaaliin etusivuille, josta virkamiehet pystyisivät TUVE-työasemalla tallentamaan ohjeet omalle koneelle ja tarvittaessa myös tulostamaan itselleen huoneentauluksi kotikonttoriin. Olen laatinut seuraavalla sivulla olevan huoneentaulun, minkä voit liiton sivuilta tulostaa pdf-muodossa olevasta näköislehdestä oman kotisi tai työhuoneesi seinälle. Siihen olen koonnut kuvia työskentelyasennoista ja samalla etätyöpäivän ohjelmarunon. Voit vapaasti käyttää ja kehittää siitä itsesi näköisen ohjelman etätyöpäiväsi palvelemaan.

Vakuutusturva etätyössä

Mediassa ja työyhteisöissämme on paljon puhuttu siitä, mikä on virkamiehen vakuutusturva hänen työskennellessään etätyössä. Etätyötä tekevä henkilö kuuluu viraston työterveyshuollon piiriin. Etätyö kuuluu samalla tavoin tapaturmavakuutuslain piiriin kuin ns. normaali virkatyö, jolloin soveltamisen kannalta työntekopaikalla ei ole merkitystä. Merkitystä taas on sillä, onko korvattava tapaturma sattunut työssä tai työstä johtuvista olosuhteista laissa tarkemmin määritellyllä tavalla. Työtapaturma- ja ammattitautilain 24.4.2015/459 5.luku määrittelee tarkemmin työtapaturmaa koskevat säännökset. Tuon lain 5. luvun 25§ ohjeistaa kotona ja määrittelemättömässä paikassa tehtävässä työssä tapahtuneen työtapaturman korvaamisen periaatteet. Suunniteltaessa tai tehtäessä etätyösopimusta olisi hyvä sopia tarkasti etätyöpäivän aikana työtehtäviin luettavat työt oman lähimmän esimiehen kanssa tarvittaessa jopa kirjallisesti. Kaikki mahdollinen dokumentaatio aina jälkikäteen selviteltävissä asioissa auttaa muistamaan tärkeitäkin asioita, jotka muuten voisivat jäädä huomioimatta korvauspäätöstä tehtäessä. Muistetaan, että pyritään toimimaan mahdollisimman turvallisesti myös etätöissä. Koronastakin huolimatta turvallista ja tehokasta loppuvuotta kaikille.

ETÄTYÖPÄIVÄN OHJELMA

Tulosta työhuoneesi tai kotisi seinälle

07.00 - 08.00	Herätys ja aamupala
08.00 - 08.45	Työskentelyä koneella
08.45 - 09.00	15 minuutin tauko <ul style="list-style-type: none"> • tauon aikana venyttelyä ja liikkumista työpisteeltä
09.00 - 09.45	Työskentely jatkuu
09.45 - 10.00	15 minuutin tauko <ul style="list-style-type: none"> • vaihda työskentelyasentoa (kuva 1)
10.00 - 11.00	Työskentely jatkuu
11.00 - 12.00	Lounas ja 30 minuutin ulkoilu kävellen
12.00 - 13.00	Työskentely jatkuu <ul style="list-style-type: none"> • vaihda työskentelyasentoa (kuva 2)
13.00 - 13.15	15 minuutin tauko <ul style="list-style-type: none"> • tauon aikana venyttelyä ja liikkumista työpisteeltä
13.15 - 14.15	Työskentely jatkuu
14.15 - 14.30	15 minuutin tauko <ul style="list-style-type: none"> • vaihda työskentelyasentoa (kuva 3)
14.30 - 16.15	Työskentely jatkuu
16.15	Sulje tietokone
17.00 - 18.00	60 minuutin ulkoilu, reipasta kävelyä

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Virkamiehen sotaharjoitusvuorokausien enimmäismäärään on tulossa rajoite

Tekstit: Marko Jalkanen

Sotilaallisia harjoituksia voidaan pitää kiinteänä osana puolustusvoimien toimintaa. Kriisiaikaan ja poikkeusolosuhteisiin valmistautuminen edellyttävät, että merkittävä osa harjoittelusta tapahtuu ympäri vuorokauden kestävässä ja mahdollisimman todenmukaisissa erityisolosuhteissa, joissa harjaannutaan sodan ajan toimintaan. Sotilaallisessa harjoituksessa on kyseessä puolustusvoimien työaikasopimuksen muusta työajan laskennasta poikkeava erityispalvelumuoto. Sotilaallista harjoitusta ei tunneta työaikalain tai sen soveltamishojien käsitteissä. Pääesikunta on julkaisemassa oman sh-normin, jonka pyrkimyksenä on selventää ja täsmentää henkilöstön käytön ja työajan suunnitteluperusteita sotilaallisissa harjoituksissa. Normista löytyy myös työssäjaksamisaspekti, koska jatkossa hallintoyksiköiden tulee seurata ja rajoittaa yksittäisen virkamiehen harjoitusvuorokausimääriä. Henkilöstön käyttö on suunniteltava siten, että kenenkään virkamiehen henkilökohtainen 70 vuorokauden sotilaallisen harjoitusvuorokauden raja ei ylitä kalenterivuoden aikana.

Normilla ei muuteta sotilaallisen harjoituksen työajan laskennan perusteita. Vaikka sotilaallinen harjoitus onkin tarkoitettu keskeytymättömäksi ja kestäväksi yhdenjaksoisesti vähintään 24 tuntia, yksittäiselle vir-

kamiehelle ei ole sovittu erityistä 24 tunnin läsnäolovelvoitetta harjoituksessa, minkä perusteella hän ainoastaan olisi oikeutettu sh-korvauksiin. Jatkossakin harjoitukseen osallistuvan virkamiehen työajaksi sellaiselta kalenterivuorokaudelta, jonka aikana hänen palveluksensa harjoituksessa meno- ja paluumatkoineen on kestänyt vähintään 8 tuntia, lasketaan näistä 8 tuntia. Tähän aikaan luetaan kaikki kyseiseen sotilaalliseen harjoitukseen kuuluvat työtehtävät ja tällöin virkamiehelle maksetaan harjoituskorvaus. Lisäksi virkamiehelle maksetaan matkustussäännön mukaisen kotimaan tai asianomaisen ulkomaan kokopäivärahan suuruisen harjoituspäiväraha. Tämä on korvaus niistä ylimääräisistä kuluista ja haitoista, jotka aiheutuvat palveluksen suorittamisesta poikkeavissa olosuhteissa.

Niissä poikkeavissa tilanteissa, milloin henkilö määrätään kahteen eri harjoitukseen saman vuorokauden aikana, tulee harjoituskorvaus maksaa erikseen kummastakin harjoituksesta. Edellytyksenä tälle on se, että muutoin sotilaalliselle harjoitukselle ja harjoituskorvaukselle asetetut edellytykset täytyvät. Tällöin virkamiehelle maksetaan samalta vuorokaudelta kaksi sotilaallisen harjoituksen harjoituskorvausta sekä yksi harjoituspäiväraha. Kyseiseltä vuorokaudelta merkitään sopimuksen mukaisesti päivittäiseksi työajaksi 8 tuntia.

Kiky-kompen-saatiota ja neuvotteluja virastoerästä puolustusvoimissa

Voimassa olevalla sopimuskaudella virastoissa on neuvoteltavissa paikallinen virastoerä, joka on 1.5.21 lukien 1 %. Nyt nämä neuvottelut on polkaistu käyntiin puolustusministeriön, puolustusvoimien ja eri henkilöstöjärjestöjen välillä. Tässä vaiheessa neuvotteluissa on käsitelty vasta neuvottelutarallisuuden kohdentamisperiaatteita ja neuvotteluaiakataulua. Neuvottelut on käytävä 15.3.2021 mennessä, ja mikäli järjestöjen ja työnantajan kanssa virastoerien kohdentamisesta ei neuvotteluissa päästä sopuun, jaetaan virastoerät prosentuaalisina yleiskorotuksina palkkatulukoihin.

Kiky-työajan pidennyksien poistoa kompensoidaan puolustusvoimissa 1.1.2021 käyttöön tulevalla uudella työaikajärjestelyllä, jossa puolustusvoimissa on käytettävissä kalenterivuoteen sijoittuva 14 tunnin työaikapankkijärjestely, johon kertyneet tunnit annettaisiin vastaavana vapaana tai korvattaisiin rahana. Puolustusvoimilla oli mandaatti neuvotella kompensoinnista oma malli, mutta näissä neuvotteluissa ei saatu rakennettua vaihtoehtoa keskustalla sovitulle kompensatiomallille. Neuvotteluista, niiden etenemisestä sekä Kiky-kompensaatiomallin käyttöönotosta ja toteutustavasta tiedotetaan tuonnempana lisää www-sivujen jäsenosiossa, liiton Facebook-sivuilla sekä ensi vuoden Päälystöhilissä.

Meripalveluun tulossa työaikakokeilu

Puolustusvoimien meripalvelun sopimusmääräykset ovat olleet neuvotteluosapuolten tarkastelussa jo vuosien ajan. Jatkuva työsidonaisuus, joka erityisesti valmiusaluksilla palvelevalle henkilöstölle on ollut tyypillistä, johtaa ennen pitkää uupumukseen ja moniin sosiaalisiin ongelmiin. Nykyisillä työaikasäännöksillä ei rajoiteta kohtuuttoman pitkiä vuorokautisia työaikoja eikä turvata riittävän pitkiä lepoaikoja. Neuvottelujen pyrkimyksenä onkin ollut parantaa henkilöstön työssäjaksamista sekä löytää keinoja työn ja vapaa-ajan tasa-painottamiseksi.

Nyt asiasta saavutettiin neuvottelutulos puolustusministeriön, puolustusvoimien ja eri henkilöstöjärjestöjen välillä siitä, että aluspalveluksessa käynnistetään ensi vuonna kokeilu. Rannikkolaivaston 6. pinta-torjuntalaivueessa kokeillaan kahden perättäisen jakson yhdistävää työaikasuunnittelua, eli ns. kuusiviikkoisuunnittelua, jossa kahden peräkkäisen kolmen viikon yhdistävän työjakson säännöllinen työaika on 229 tuntia 30 minuuttia. Lisäksi kokeilussa VAL-1-aluksilla otetaan käyttöön valmiusvuoroon suunniteltava valmiusvapaa työstä palautumista varten. Valmiusvapaa

suunnitellaan sisällytettynä valmiusvuoroon vastaavalla tavalla kuin työvuoro. Mikäli valmiusvapaa ei voida työnantajasta johtuvasta painavasta syystä suunnitella ja pitää valmiusvuoroon sisällytettynä, on valmiusvapaa pyrittävä sijoittamaan kuitenkin mahdollisimman lähelle valmiusvuoroa.

Työaikakokeilun toteutus ja tarkemmat yksityiskohdat tarkastellaan vielä erikseen ennen sen käynnistämistä sopijaosapuolten välillä. Lisäksi käynnistymisen jälkeen vaikutuksia seurataan yhteisesti sovittavalla tavalla.

Vuosi vaihtuu koronasta huolimatta

Muistutan vielä kerran jäseniä, jotka siirtyvät reserviin vuodenvaihteessa: tehkää muutos/eroilmoitus ja lähettäkää se liitolle ASAP. Muutosilmoituksella voit siirtyä varsinaisesta jäsenyydestä Evp-yhdistyksen jäseneksi. Jos siirryt reserviin vuodenvaihteen jälkeen, esimerkiksi maaliskuun alusta, on liiton ottama liittovakuutus voimassa vuoden loppuun asti, mikäli liityt eläkkeelle jäädessäsi Evp-yhdistyksen jäseneksi. Tällöin liiton jäsenyyteen ei tule kohdallasi katkosta, ja liittovakuutus on voimassa vuoden loppuun asti. Muutosilmoituksella erotaan myös työttömyyskassan jäsenyydestä. Eroilmoitus tarkoittaa sitä, että eroat liiton ja työttömyyskassan jäsenyydestä ja samalla katkeaa liiton ottamien vakuutusten vakuutusturva.

Jos olet tätä lukiessa pitämässä viimeisiä lomia etkä saa yhdistykseltäsi muutos/eroilmoituslomaketta, ole yhteydessä liiton toimistoon. Vuodenvaihteen jäsenmäärät liitto ilmoittaa keskusjärjestölle ja vakuutusyhtiöille, ja niiden perusteella maksetaan koko vuoden jäsen- ja vakuutusmaksut. Siksi on tärkeää, että vuodenvaihteessa reserviin siirtävistä saadaan tieto joulukuun puolella. Työttömyyskassamaksuihin jäsenmäärällä on myös olennainen vaikutus, mutta ei niin suuri, koska maksu tarkistetaan kuukausittain. Yhden niin sanotun "haamujäsenen" kustannusvaikutus tammikuun jälkeen on liitolle noin 75 euroa vuodessa. Jos näistä vuodenvaihteessa reserviin siirtyneistä saadaan tieto vasta tammikuun jälkeen ja heitä on esimerkiksi kymmenen henkeä, onkin summa jo 750 euroa. Se on aivan hukkaan heitettyä rahaa, josta liitto tai jäsenet eivät saa mitään vastinetta.

Liiton lomatoiminta

Lomatoiminta jatkuu toistaiseksi normaalisti, mutta viranomaiset voivat vallitsevan koronatilanteen muuttuessa antaa toimintaa rajoittavia suosituksia ja määräyksiä. Lähemme kuitenkin siitä, että ensi kesäkauteina kotimaan matkailu lisääntyy entisestään ja myös liiton lomakohteiden käyttäöstä kasvaa. Lomakaudelle 1.5. – 31.8.2021 varausesitykset on tehtävä 28.2.2021 mennessä.

Huomionosoitukset

Päällystöliiton ansiomerkit ja -mitalit, jotka ovat myönnetty päivämäärällä 6.12.2020, on lähetetty yhdistyksille edelleen saajilleen luovutettavaksi. Ritarikuntien kunniamerkkejä liitto voi esittää jäsenilleen puolustusministeriön kautta. Käytännössä menettely etenee siten, että jäsenyhdistys täyttää kunniamerkkiehdotuslomakkeen ja lähettää sen liiton toimistolle 1.2. mennessä. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksymänsä edelleen puolustusministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, vaan niiden tulee olla tarkasti täytettyjä ja ehdotusten perusteltuja. Liitto ei lähetä puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Kunniamerkkiehdotusten allekirjoittajana on siis liitto. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille, joten vaikka liitto esittäisikin kunniamerkkiä, ei ehdotus välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn.

Päällystökalendareri ja jäsenkortti

Kalenterit on postitettu niille jäsenille, jotka sen tilasivat eAsiointin kautta. Niinhän siinä kävi, että määräajan jälkeen tuli vielä useita kalenterin haluvia, ja nyt reserviksi varatut kalenterit ovat lähes loppuneet.

Päällystökalendarerin tilaamisesta tiedotettiin kolmessa Päällystolehdessä ja yhdistyksille lähetetyillä viesteillä. Jäsenten aktiivisuudesta lukea lehteä ja toimia pyydettyllä tavalla on kyllä tältä osin toivomisen varaa. Ryhdistäytykäämme kaikki näiden osalta, koska on ikävää ilmoittaa esim. kalenterin sittenkin haluavalle, että "juna meni jo". Nykyinen jäsenkortti vanhenee helmikuussa 2021. Tammikuussa pyydetään tarjoukset muutamalta korttien toimittajilta ja tehdään tilaus. Uusi jäsenkortti pitäisi näin ollen tulla jäsenille ennen helmikuun loppua. Jos näin ei kuitenkaan tapahdu, niin esim. palveluksessa olevien jäsenten liittovakuutus on voimassa, vaikka voimassa olevaa jäsenkorttia ei taskussa olisikaan. Tarvittaessa saatte matkaanne varten vakuutusyhtiöstä todistuksen vakuutusturvan voimassaolosta.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Verkkokokouksena kohti tulevaa

Teksti: Juha Susi Kuvat: Juha Susi ja Tanja Loibl

Päälystöliiton Edustajakokous elää ajassa mukana. Marraskuun alussa kokoontunut liiton ylin päättävä elin hyödynsi verkkokokousteknikkaa onnistuneesti ja kokoontui etänä.

- Järjestelmä toimi hyvin ja kokous sujui ennakoidun mukaisesti, joten hyvä maku tästä lopuksi jäi, edustajiston puheenjohtaja, kapteeni **Mika Räisänen** tiivistää tunteuksensa tilaisuuden jälkeen.

Räisänen näkee, että kokoukseen osallistuvien edustajien valmistautuminen korostuu verkkokokouksessa.

- Kyllä se on avainasemassa. Yhteislukua verkon yli ei kukaan kaipaa. Yhdistysten tulee perehtyä aineistoon niin tarkasti, että edustajat osaavat kommentoida, kun sen aika tulee.

Mennyttä tarkasteltaessa

Syyskuisten Puheenjohtajapäivien jälkeen kuuluu uutta myös edunvalvontarintamalta. Pääluottamusmies **Marko Jalkanen** ja puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** nostivat kumpikin omista osuoksistaan keskeisimmät tapahtumat esiin.

Jalkanen kertoi työtuomioistumissa käydyn erimielisyyden ratkaisun, meripalvelukokeilun ja sotilaallisia harjoituksia koskevan normiluonnoksen esityksensä keskeisimpinä kohtina. Lukkarinen puolestaan avasi työaikakalityöryhmän työn tuloksen ja kuinka sitä on tarkoitus viedä eteenpäin.

Liiton palkinnot ja huomionsoitukset ovat yksi Edustajakokouksen perinteistä. Vuoden opistoupseerina palkittiin kapteeni **Heikki Paavisto** Ilmavoimien esikunnasta. Liiton korkeimman huomionsoitoksen, ansiomitalin soljen kera saivat kapteenit **Mika Avelin**, **Kari Paunonen** ja **Toivo Rossi** sekä kapteeniluutnantti **Marko Nieminen**. Palkituista Paunonen ja Rossi ovat tehneet huomattavan pitkän uran paikallistasolla ja edustajakousedustajina. Liiton viime vuoden tilinpäätös oli lähes 89 000 euroa ylijäämäinen. Lukkarinen kertoi puheessaan, mitkä tekijät vaikuttivat tulokseen.

- Suunnitellamme kaikki tapahtumat ja toiminnot maksimaalisina. Osa näistä menoista ei lauennut lainkaan. Samaan aikaan pidimme tiukkaa kulukuria ja tulopuoli tuotti ennakoitua enemmän.

Yksi esimerkki näistä menoista, joihin liitto edunvalvontajärjestönä joutuu varautumaan, ovat oikeusmenot työtuomioistui-

Edustajakokous päätti sääntömuutoksesta ja neuvottelutavoitteiden priorisoinnista. Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen (vas.) esitteli hallituksen esitykset Mika Räisäsen johtaessa tilaisuutta.

messä. Viime vuodelle niitä ei kohdentunut lainkaan.

- Emme saa pelätä lähteä taistelemaan jäsenten oikeuksien puolesta. Varaudumme vuosittain näihinkin menoihin.

Edustajakokous päättyi lisäämään ylijäämän pääomaan.

Valmistautuminen tulevaan

Yhdistysten Edustajakokoukselle tekemät aloitteet kohdentuivat pääasiassa edunvalvonnallisiin asioihin. Neuvotteluvuorallisuuden kohdentaminen, palkkausjärjestelmän kehittäminen ja työaikamerkintöihin liittyvät esitykset päätettiin kaikki hallituksen vastuusten mukaisesti. Hyväksyttömät yhdistysten esitykset raukesivat kannatuksen puuttuessa.

Yksi aloitteista koski liiton palkitsemismenettelyä. Esityksen mukaan sitä tulisi muuttaa enemmän paikallistason yhdistystoimintaa suosivammaksi. Hallitus ei kannattanut esitystä.

- Emme missään nimessä vähättele paikallistoimintaa vaan päinvastoin arvostamme sitä suuresti. Haluamme kuitenkin, ettei korkeimman huomionsoitoksen arvo myöskään alene. Siihen pääsee myös pitkällä paikallistason edunvalvontauralla kuten tänään olemme huomanneet, puheenjohtaja perusteli hallituksen näkemystä.

Edustajakokouksessa viime vuonna tehdyn päätöksen mukaan liiton ajamat neuvottelutavoitteet tulee priorisoida vuosittain. Hallituksen esitys oli niputtanut tavoitteet kolmeen kohtaan, joista tärkeimmäksi oli nostettu VAATI-palkkauksen kehittäminen.

- Tämä pitää sisällään pari eri alakohtaa, jotka perustuvat Edustajakokouksen tekemiin päätöksiin.

Lukkarinen nosti päivän aikana puheissaan esiin käynnissä olevan tulevaisuustyön. Yhdistykset pääsevät kommentoimaan työtä seuraavan kerran ensi kevään Puheenjohtajapäivillä.

- Edustajakokous vuoden päästä saa tehdä päätöksiä työn tuloksista. Niillä luodaan suuntaviivat tulevaisuuteen.

Liiton 10 § :n sääntömuutos eteni hallituksen laatiman esityksen mukaisesti. Sääntöjä lavennetaan mahdollistamaan tarvittaessa verkkokokoukset koskemaan myös Edustajakokouksia.

- Tänä vuonna toimimme oikeusministeriön määräämän väliaikaisen lain myötä. Vas-

taavia sääntömuutoksia tehdään useiden yhteistyökumppaneidemme sääntöihin, Lukkarinen alusti hallituksen esitystä.

Ensi vuoden talousarviota laadittaessa hallinto on joutunut arvioimaan tarkasti yleisen talouden kehittymisen. Lukkarinen luetteli kokousväelle eri tekijöitä, joilla on vaikutusta liiton taloutta suunniteltaessa.

- Varovaisuus oli keskeinen periaate tätä arviota tehtäessä. Sijoitusten tuottojen ennakoidaan jäävän heikoiksi, menopuolella taas on tehty inflaatiotarkistuksia.

Talouden paikkaamiseksi ei tehdä jäsenmaksukorotuksia, vaan ne pysyvät samalaisina kuin kuluvana vuonna.

- Emme myöskään leikkaa yhdistysten saamia jäsenmaksupalautteita kulujen pienentämiseksi.

Jani Suojarinne edustajiston varapuheenjohtajaksi

Kun edustajiston nykyinen varapuheenjohtaja, kapteeni **Aki Aarikka** oli kirjallisesti ilmoittanut olevansa estynyt hoitamasta tehtävänsä, päästiin kokouksessa testaamaan, miten äänestäminen onnistuu verkkokokouksessa.

Yhdistykset olivat ilmoittaneet tehtävään kaksi kokenutta edunvalvojaa. Ehdolla olivat kapteeni **Jani Suojarinne** Pääkaupungin päällystöstä ja yliluutnantti **Jarno Pöntinen** Vekaranjärven päällystöyhdistyksestä. Kokous päättyi avoimeen äänestykseen, mikä nopeutti vaalia.

Äänestys sujui ongelmitta ja äänenlaskijoiden oli helppo todeta järjestelmästä

Jani Suojarinne tulleen valituksi.

- Järjestelmä osoitti toimivuutensa myös vaaleissa. Meillä oli valmius suljettuun äänestykseen, mutta sitä kokous ei tällä kertaa halunnut, Räisänen kommentoi vaaleja.

Verkkokokous sai kiitosta

Eri kokousedustajien kommentit olivat kehuja. Pitkin vuotta jatkuneet etätyöt ovat opettaneet verkkokokouksista paljon, mikä näkyi kokouksen kulussa.

- Kokouksen sujuvuuteen vaikutti myös hyvin tehdyt valmistelut aineistoineen. Saimme tehtyä tarvittavat päätökset, kuulimme uusimmat ajankohtaisasiat eikä tarvinnut matkustaa. Onnistunut kokous kaikkiaan, kapteeni **Pasi Saari** Vekaranjärveltä kiitotelee.

Samoilla linjoilla on Kuopion päällystöyhdistyksen edustajana toiminut kapteeni **Petri Kokkonen**. Helsinkiin matkustamisen

jääminen pois tuntui korona-aikana hyvältä vaihtoehdolta.

- Lisäksi lentojen aikataulut eivät olisi osuneet oikein kohdalleen.

Itse kokoukseen liittyen Kokkonen ei löytänyt juurikaan kritiikin aihetta. Muistiinpanojen tekeminen ennalta toimitettuun materiaaliin takasi, että yhdistys saa tarvittavat tiedot.

- Mukavahan kasvotusten on tavata, mutta etäkokouksiin on jo niin tottunut, ettei tämä tuntunut oudolta.

Tuore edustajiston varapuheenjohtaja Suojarinne olisi halunnut saada kokemusta myös suljetusta äänestyk-

sestä, vaikkapa ihan koemielessä. Myös ulkopuolisen teknisen tuen rooli korostuu, ettei osallistujien tarvitse huolehtia teknisistä.

- Ensi vuonna valitaan taas liitolle uusia toimijoita, jolloin joudumme varmasti suljettuun äänestykseen. Mikäli ensi vuonna joudumme kokoontumaan verkossa, tulisi tämäkin testata ennakkoon.

Yhdistysten edustajat eivät esiintyneet kokouksessa kuvan kera. Tätäkään ei koettu haittana.

- En osannut yhdistää kaikkia osallistujia kasvotseen, mutta tähän on jo tottunut etäpalaverissa, Suojarinne perustelee.

Kokousta johtanut Räisänen oli tyytyväinen päivän antiin.

- Hyvin sujui, mutta toivon, että ensi vuonna liitto voi kokoontua lähikokoukseen. Arvostan vaalivuoden kokouksen veljesillallista, enkä toivo perinteen katkeavan.

Kokous valitsi kapteeni Jani Suojarinne edustajiston varapuheenjohtajaksi. Edessä on tiivis yhteistyö hallinnon kanssa seuraavaan Edustajakokoukseen valmistautuessa.

Valmistautuminen vaalivuoteen

Suojarinne varautuu tarvittaessa tuuraamaan nykyistä edustajiston puheenjohtajaa, joten varapuheenjohtajan täytyy olla ajan tasalla. Tehtävään valmistautuminen alkaa saman tien.

- Tässä täytyy tehdä tiivistä yhteistyötä hallituksen, Mikan ja järjestöpäällikön kanssa. Kartoitetaan kokemukset tästä vuodesta ja tehdään tarvittavat muutokset. Ensi vuosi on tärkeä vuosi vaaleineen.

Kun oma yhdistys pysyi Suojarinnettä ehdolle tehtävään, ei vastausta tarvinnut pitkään miettiä. Hän on valmis tekemään kaikki mitä tehtävä edellyttää.

- Kiitän Edustajakokousta. Pyrin olemaan luottamuksen arvoisen.

Suojarinne haluaa nostaa esiin tutun huolen yhdistyksistä.

- Nyt meitä oli noin puolet paikalla. Miettiä ja tehdä töitä toimivuuden eteen. Jos oma yhdistys ei ole toimiva, niin tulisiko liittyä johonkin naapuriyhdistykseen ja turvata tätä kautta edunvalvontatoiminta.

**Kokousaineisto
esityksineen
on nähtävissä
jäsenosiossa**

”Konttikommando” ja pitkän linjan henkilöstöosaaja palkittiin

Teksti: Matti Vihurila

Kuvat: Tuulia Kujanpää ja Heikki Paaviston arkistot

”Kapteeni Heikki Paavisto on hyvän opistoupseerin käyttäytymismallin omaava sotilas, joka omalla toiminnallaan aktiivisesti siirtää ammattiryhmämme perinteitä ja osaamista tuleville sukupolville”.

Satakunnan sydämessä, Kokemäellä, syntynyt ja kasvanut Paavisto ei halunnut suorittaa varusmiespalvelustaan lähivarskunnassa Porin prikaatissa Säkylässä, vaikka sitä hänelle kutsunnoissa tarjottiin. Sen sijaan hän erillishaussa pyrki ja pääsi Ilmavoimien viestikouluun Luonetjärvelle

(nykyinen Ilmasotakoulu). Aliupseerikoulun jälkeen oli edessä siirto Satakunnan lennostoon, missä Paavisto yleni kersantiksi. Ylennyksen jälkeen kouluttaja kysyi häneltä, oliko hän tullut miettineeksi sotilasuraa. Kysymys oli eräänlainen ”herätys” ja sai aikaan sen, että Paavisto päätti hakea Maanpuolustusopistoon.

Varusmiespalveluksen jälkeen Heikki oli kesätöissä Kariniemen broileritehtaassa Eurassa, kun vihdoinkin tuli kutsu opiskelemaan Lappeenrantaan.

- Silloin totesin pomolle, että meikäläinen lähtee nyt eikä tule enää ikinä laittamaan haalareita päälle ja turvakenkiä jalkaan. Pomo jäi portille huitomaan ja huutamaan, että ”mites se irtisanomisaika”? Minä puo-

lestani huusin auton ikkunasta, että ”pitkää palkka siltä ajalta”. Se oli lentävä lähtö, ja aika hyvin olen saanut olla nappaskengät jalassa, Vuoden opistoupseeriksi valittu kapteeni Heikki Paavisto muistelee liki 30 vuoden takaisia tapahtumia.

Konttorihommissa koko sotilasuran ajan

Paaviston sotilasura on sikäli poikkeuksellinen, ettei hän ole päivääkään ollut perusyksikön kouluttajana ja kenttähommissa. Sotilasura alkoi lääkintähuoltoupseerin tehtävissä varuskuntasairaalassa, sitten AUK:n vääpelinä, toimistoupseerina operatiivisella osastolla ja sen jälkeen henkilöstöalalla eri tehtävissä Ilmavoimissa ja

kahdessa eri kriisinhallintaoperaatioissa Bosniassa ja Afganistanissa.

- Jääkärikomppanian pojat nimittivät meitä esikuntamiehiä "konttikommandoiksi", Paavisto naurahtaa.

Viimeiset viisi vuotta Heikki on työskennellyt osastoupseerina Ilmavoimien esikunnan henkilöstöosastolla. Hän on ns. puolustushaaratason nipunhoitaja, joka vastaa opisto- ja alipuseerien sekä sopimussotilaiden henkilöstöalan ohjauksesta ja henkilösiirroista. Paavisto valmistee puolustushaaratason lausunnot ja puoltojärjestykset kriisinhallintatehtäviin haluavista, nippuun kuuluvien ylennyksistä, alipuseerien vakituiseen virkaan siirtämisistä sekä ilmavoimallisista palkitsemisista ilmavoimien vuosipäivänä.

- Toimin aluetason vaativuudenarviointityöryhmän puheenjohtajana. Myös ns. heraldiset ja perinneasiat ovat valuneet meikäläisen työpöydälle osin sen vuoksi, että harrastan niiden tutkimista siviilissä.

Henkilöstöalan kärkiosaaja

Palkitsemisperusteissa kiitellään Paaviston merkittävää roolia opistoupseerien henkilöstöryhmän tehtävänhoitajana. Hänen panoksensa ilmavoimien henkilöstöalan suunnittelussa, toteutuksessa ja kehittämisessä on ollut ratkaisevaa. Erityisesti ali- ja opistoupseerien keskitetyn urasuunnittelun toteutus ja suunnitelma opistoupseeritehtävien siirtymisestä muille henkilöstöryhmille on valmisteltu Paaviston merkittävällä työpanoksella, perusteluissa todetaan. Henkilöstöala on pitkälti normiohjattua toimintaa. Se miten jokin asia prosessina jalautetaan joukko-osastojen toteutettavaksi, on perimältään jatkuvaa kehitystyötä kohti parempaa ja viilatumpaa lopputulosta.

- Oman itsensä kehittäminen on tapahtunut työn tekemisen ja siinä kehittymisen kautta. Toimialapäällikkökurssit avautuivat opistoupseereille varsin myöhään, eikä minulla jäljellä olevien palvelusvuosien perusteella ole ollut järkevää hakeutua niille, Paavisto kertoo.

Puolustusvoimauudistuksessa Paaviston silloinen tehtävä lakkautettiin, ja hän siirtyi Ilmasotakoulun komendantiksi ennen nykyistä tehtäväänsä. Uudistuksessa aselajiosaamista, mm. pioneerosaamisen keskittymä Pioneerirykmentti, lakkautettiin ja hajautettiin eri joukko-osastoihin, minkä tarpeellisuuden osalta Paavisto on epäileväinen.

- Voi olla, että olen väärässä. Nyt on kyläkin havaittavissa eräänlaista paluuta entiseen, kun viestiaselajille ollaan perustamassa Johtamisjärjestelmäkoulua. Onko niin, että sitä, mikä aiemmin pilkottiin joukkoihin, ollaan jollain aikataululla palaut-

tamassa jälleen samaan nippuun yhdeksi osaamiskeskukseksi? Jää nähtäväksi, Heikki Paavisto pohtii.

Lakkokurssin kasvatti

Päällystöliiton edustajakokouksessa pitämässään kiitospuheessa Vuoden opistoupseeri muisteli oman sotilasuransa alkua ja siihen sisällyttynyttä työtaistelua. Paaviston kurssille oli luvattu aiempaan tapaan palkkaus kurssin ajalta, mutta sitten työnantaja päättikin toisin. Tilanne kehittyi niin tiukaksi, että asian vauhdittamiseksi oppilaat aloittivat muutaman päivän lakon, joka sai paljon julkisuutta.

- Olihan kyseessä ennen kuulumaton tapah-tuma armeijan piirissä. Liiton peräänantamaton toiminta toi tulosta ja saimme luvattun palkkauksen. Tosin Lappeenrantaan saavuttuamme alkoi Rakuunamäellä kopio-kone rouskuttamaan, ja meille oppilaille iskettiin ojennuskortti kouraan luvattomasta poissaolosta.

Tämän jälkeenkin Heikki Paavisto on ollut tyytyväinen Päällystöliiton johdon, luottamusmiesten ja muiden toimijoiden esimerkiksiin ja vastuulliseen toimintaan.

- Pitkäjänteinen ja ammattitaitoinen työ edunvalvontaketillä on tuottanut tulosta.

Kapteeni

Heikki Paavisto, 53 v

- Varusmiespalvelus Ilmavoimien viestikoulu ja Satakunnan lennosto v. 1987
- Ilmavoimien tekninen koulu 1991–2013, Ilmasotakoulu 2014, Ilmavoimien esikunta 2015 -
- Peruskurssi 48 (1991), Jatkokurssi 1 (2002)
- Osastoupseerina Ilmavoimien esikunnassa 2015 -
- Asuu Jämsässä
- Perhettä ei ole siunaantunut
- Vapaa-aikana harrastaa Lions-toimintaa, puutarhanhoitoa ja kotiseutuhistoriaa
- Motto: "Niin makaa kuin petaa"

Vuoden opistoupseeri, kapteeni Heikki Paavisto on palvellut mm. Afganistanin kriisinhallintaoperaatioissa. Afganistaniin saavuttiin yöllä, ja heti aamulla myös "konttikommandoiksi" nimetty esikuntaväki kohdisti aseensa. Ampuma-alustan virkaa hoiti kuravellin päälle levitetty sora.

Paikallistason pitkäaikaiselle ja arvokkaalle työlle liiton korkein tunnustus

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Valtteri Rui ja Toivo Rossin arkistot

Kapteeni Kari Paunonen

Kapteenit **Kari Paunonen** (PSPR) ja **Toivo Rossi** (RVLE) palkittiin Edustajakokouksessa Päälystöliiton arvokkaimmalla tunnustuksella eli ansiomitalilla soljen kera. He ovat vuosikymmeniä kantaneet huolta jäsenten edunvalvonnasta omissa hallintoyksiköissään monissa eri tehtävissä. Palkitut kiittävät saamastaan arvokkaasta tunnuksesta.

- Tuli kuin se kuuluisa faksi: yllättäen ja pyytämättä, Rossi kuvaa tuntojaan.

Kari Paunosen edunvalvontaura alkoi v. 1994 paikallisyhdistyksen hallituksessa ja vielä samana vuonna paikallisena luottamusmiehenä. Siitä alkaen hän on toiminut mm. paikallisyhdistyksen puheenjohtajana (13 v), alueellisena luottamusmiehenä (17 v), Edustajakokousedustajana tai -vaeräustajana (12 v) ja paikallisen yt-elimen jäsenenä (11 v).

- Halu vaikuttaa epäkohtiin ja huonosti oleviin asioihin on ollut aina tärkeä arvo itselleni. Tällä hetkellä olen erityisen huolissani henkilökunnan työssäjaksamisesta. Kaikilla tasoilla puolustusvoimissa on liian vähän henkilöstöä toteuttamaan vaaditut tehtävät. Mikäli tähän ei kyetä nopeasti reagoimaan ja hankkimaan lisäkäsiä, edessä tulee olemaan suuria ongelmia tulevina

vuosina, Panssariprikaatin huolto-osaston kuljetustoimialapäällikkönä palveleva Paunonen murehti.

Hän muistuttaa, ettei jaksamisesta huolehtimista voida ulkoistaa, vaan jokaisen pitää tiedostaa, missä omalla kohdalla jaksamisen raja kulkee. Tarvittaessa asiasta on uskallettava keskustella esimiehen kanssa avoimesti ja pohdittava, miten tilanne saadaan normalisoitua.

-Keskustelu ei saa päättyä siihen, että todetaan "kyllä se siitä" – jokin ratkaisu on löydettävä, jotta kykenemme suoriutumaan päivittäisistä tehtävistämme. Luottamusmieheltä voi ja pitää tarvittaessa pyytää apua myös jaksamiseen liittyvissä asioissa.

Hänen mielestään myös kokemusta ja erityisammattitaitoa vaativissa tehtävissä (mm. panssari-, kuljetus- ja taisteluvälinealat) osaamisen jatkuvuuden turvaaminen on unohdettu. Nyt on ajaututtu tilaan, jossa osaaminen on vain harvoilla "vanhemmilla" opistoupseereilla.

Kapteeni Toivo Rossi

Rajan palkkausjärjestelmät kaipaavat nopeaa uusimista

Pientä "syrjähyppyä" puolustusvoimiin ja Savon prikaatiin lukuun ottamatta kapteeni Toivo Rossin palveluspaikka on sijainnut Imatran Immolassa vuodesta 1987. Viimeiset neljä vuotta hän on toiminut maarajojen valvontatekniikasta vastaavana järjestelmäpäällikkönä RVLE:n alaisessa tietotekniikkayksikössä. Paunosen tavoin hänenkin edunvalvontauransa alkoi paikallisyhdistyksen hallituksen jäsenyydestä 90-luvun alussa.

- Työkaveri pyysi mukaan toimintaan, eikä ilmeisesti silloinkaan ollut suurta tunkua edunvalvontatehtäviin kuten ei nykyäänkään, Rossi muistelee uransa alkua.

Sittemmin hän on toiminut paikallisyhdistyksen hallituksessa (8 v), sen puheenjohtajana (20 v), aluetasolla rajan piirin kokousedustajana ja yhdistyksensä Edustajakokousedustajana. Opistoupseeriston aseman kehittämistä niin yhtenäispäällystön kuin koulutuksenkin saroilla Rossi pitää liiton merkityksellisimpinä saavutuksina edunvalvonnassa. Myös Päälystöliiton tarjoama koulutus ansaitsee hänen mielestään erityismaininnan.

Rossin mielestään rajan ns. uudet palkkausjärjestelmät kaipaavat nopeaa uusimista, koska ne ovat auttamatta vanhentuneita. Toinen huolenaihe liittyy uusiin edunvalvojiin, joita kaivataan kipeästi.

- Eivät nämä asiat lopulta kovin vaikeita tehtäviä ole, Toivo Rossi kannustaa.

Paunonen nosti esiin henkilöstön jaksamisen, mutta miten edunvalvojien jaksamisesta pidetään huolta?

- Itse olen kyennyt hoitamaan molempia tehtäviä, ja esimiehet ovat ymmärtäneet, ettemme ole "vihollisia", vaan osaajia, joilta voi tarvittaessa saada vinkkejä asioiden hoitamiseen.

- Omalta osaltani yhteensovittaminen on sujunut hyvin. Yhdistystoimintaan käytetty aika on pääasiassa vapaa-aikaa, eikä siihen lopun perin kovin paljon tunteja ole tuhraantunut. Liiton kokous- ja koulutustilaisuuksiin osallistumisiin nykyiset sopimukset antavat hyvän mahdollisuuden, ja työnantajakin on suhtautunut niihin positiivisesti, Toivo Rossi vakuuttaa.

Meripalvelun kehittäminen edennyt pilottivaiheeseen

Teksti: Kapteeniluutnantti Marko Luukkonen, Päälystöliiton 1. varapuheenjohtaja (Merivoimat) Kuva: Petri Seikkula

Lähes kuuden vuoden ajan merivoimissa on ollut käynnissä työnantajan johdolla meripalvelutyöryhmä. Sen tavoitteena on ollut ja on edelleenkin kehittää meripalvelun eri osa-alueita. Tavoite alussa oli parantaa valmiuspalveluksen henkilöstön jaksamista sekä lisätä vapaa-aikaa. Vapaa-ajan sijoittuminen valmiusjakson jälkeen nähtiin jo silloin tärkeänä elementtinä, samoin kuin pidempien, yhtäjaksoisten vapaiden mahdollistuminen. Toisin kuin tällä hetkellä, joudutaan jaksotyösuunnittelussa tasoitamaan mahdollisesti yli menevät tunnit jopa ennen valmiusvuoron alkua. Tässä mallissa palautuminen valmiusvuorossa tuleista rasituksista jää toteutumatta. Työryhmän työskentely on edennyt pitkäjänteisesti, ensin aluetasolla merivoimissa, sitten keskustasolla Pääesikunnassa ja lopuksi puolustusministeriön PVPJ-pöydässä. Tahtotiloja kehittämiselle on ollut niin työnantajapuolella kuin henkilöstöjärjestöillä. Kaikkein suurimpana haasteena on ollut se, että lähes aina lähtökohtana on nollasumma-ajattelu. Työryhmässä on useampia kohtia, joita on tarkasteltu ja joita on tarkoitus kehittää tulevaisuudessa. Työryhmän kunnianhimoinen tavoite oli saada kaikkia osa-alueita kehitettyä ja saada pilotinomaisesti kokeiluun kokonainen paketti. Useampien tapaamisten jälkeen jouduimme yhtenevästi toteamaan, että kokonaisuudesta emme pääse sellaiseen yhteiseen näkemykseen, että sitä olisi mahdollisuus pilotoida. Päätimme jatkaa osa-alueittain eteenpäin meripalvelun kehittämisessä, ja yhdestä osa-alueesta on nyt saavutettu neuvottelutulos. Se tarjoaa niitä elementte-

jä, joita työryhmällä on ollut keskusteluissa alusta alkaen. Kokeilu tullaan suorittamaan Rannikkolaivaston 6. pintatorjuntalaivueessa 15.2. - 24.10.2021. Aluspalveluksessa toteutetaan 6-viikkoisuunnittelu ja VAL-1-henkilöstölle valmiusvuoron jälkeinen valmiusvapaakokeilu.

Työryhmämme mietteitä

Työryhmässä on työskennellyt aluetasolla Päälystöliiton edustajina varapuheenjohtaja **Marko Luukkonen**, päälouottamusmies **Marko Laukkanen** ja luottamusmies **Petri Seikkula**. Vähäinen tiedottaminen työryhmästä vuosien aikana on ollut tietoinen linjauksemme. Monien irtonaisten asioiden, joista ei ole ollut selkeää yhtenäistä tahtotilaa, saattaminen keskeneräisenä jäsenistömme tietoon olisi näkemystemme mukaan aiheuttanut liian paljon epätietoisuutta. Päälystöliiton työryhmässä on hyvä kokonaisnäkemys meripalvelusta ja sen eri osa-alueista. Olemme pyrkineet katsomaan meripalvelun kokonaisuutta mahdollisimman realistisesti.

Tässä kohden on hienoa todeta, että pitkäjänteisellä keskustelulla ja loppuvaiheessa PVPJ-pöydässä neuvottelemalla on päästy neuvottelutulokseen, joka mahdollistaa ensimmäisen kokeilun. Vaikkakin haasteena ovat välillä olleet hyvinkin eriarvoiset näkemykset työryhmän kesken, on tahtotilana pysynyt halu kehittää asioita. Samoin työnantajalla on tahtotilana pysynyt vapaa-aikajärjestelmän kehittäminen. Varmasti kiitoksen sana on paikallaan kaikille näiden useampien vuosien aikana pöydässä istuneille työnantajan sekä henkilöstöjärjestö-

jen edustajille.

Pilotointi rajatulla henkilöstöllä on hyvä malli. Mahdollinen optio kokeilun jatkamiselle on olemassa, ja ellei siinä ilmene suurempia haasteita, voitaisiin kokeilu laajentaa koskemaan isompaa henkilöstömäärää. Tätä tarkastellaan kokeilun aikana. Korostamme, että tämä ei ole lopputulos meripalvelun kehittämiselle. Työ jatkuu. Tavoitteenamme on laskennallisen työajan lisäys meripalveluksessa sotilaallisen harjoituksen tasolle. Lisääntynyt vapaamuotoisen varallaolon työaika aiheuttaa erittäin suuria haasteita työn ja vapaa-ajan väliselle suhteelle ja hankaloittaa yksityiselämää. Vapaamuotoiseen varallaoloon tavoitteenamme on saada täysin uusi työaikaelementti. Olemme esitelleet vastikevapaa-järjestelmää meripalveluun työryhmässä. Tavoitteenamme on edelleen vapaa-aikajärjestelmän kehittäminen myös tulevaisuudessa.

Päälystöliittona meille on tärkeää tehdä hyvää yhteistyötä työnantajan suuntaan. Olemme tuoneet työantajalle esiin huolemme nykyiseen meripalvelukseen liittyvistä moninaisista tulkinnoista eri toimijoiden keskuudessa. Näemme tärkeänä, että tulkinnot saadaan yhtenäisiksi mahdollisimman nopealla aikataululla. Päälystöliittona olemme valmiita olemaan työnantajan tukena niin, että tulkinnot saadaan sopimusten mukaisiksi.

”Ken vastatuuleen on soutanut, voi vain tietää, miltä myötätuuli tuntuu”

Pienet yhdistykset muutoksessa

Teksti: Juha Saari Kuvat: Olli Kälviäinen ja Jani Aution arkistot

Koronarajoitusten vuoksi jouduimme muuttamaan perinteiset vuosikokousjärjestelyt, kertoo Saariston päällystön puheenjohtaja, kapteeniluutnantti Jani Autio.

Jäsenmäärien pieneneminen, työnantajan toimet ja nyt uusimpana myös koronavirus lisäävät paineita pienille päällystöliittolaisille yhdistyksille selvitä yhdistystoiminnan haasteista. Yhdistystoiminnan yleinen kiinnostavuus ja jäsenten aktiivisuus ovat laskeneet vuosien saatossa merkittävästi sitten 90-luvun kulta-aikojen.

Mistä toimijat?

Paikallisyhdistysten jäsenmäärät ovat olleet jo vuosia tasaisessa laskussa, minkä seurauksena etenkin pienten yhdistysten on vaikeaa löytää toiminnassaan edellytettäviä toimihenkilöitä. Tästä on käytännössä seurauksena se, että pienissä yhdistyksissä lähes jokaisella jäsenellä on jokin luottamustehtävä.

- Jäsenistön vähäisyyden takia melkein jokainen jäsen on sitoutunut johonkin toimihenkilön tehtävään yhdistyksessä, kertoo Saariston päällystön puheenjohtaja, kapteeniluutnantti **Jani Autio**.

Seuraajasuunnitelmaa ei pystytä tekemään, koska seuraajaa ei ole tiedossa esim. eläköitymisen yhteydessä.

- Jatkuvuus on toistaiseksi turvattu, koska käytännössä samat henkilöt jatkavat vuodesta toiseen. Kirjoittamaton sopimus on ollut, että jos jäät pois, hommaat seuraajan. Reserviin siirtyminen pelastaa, naurahdaa Oulun päällystöyhdistyksen (OULPY) sihteeri, kapteeni **Kimmo Niemelä**.

Turvaa suuremmista

Yhdistykset eivät enää toimi perinteisesti yhden varuskunnan alueella, vaan jäsenet työskentelevät usein koko valtakunnan alueella ja vielä lisäksi asuvat hajallaan ympäri Suomea. Monessa yhdistyksessä onkin jo mietitty erilaisia vaihtoehtoja. Yhdistysten luottamustehtävissä toimivat ovat avainasemassa jäsenten hyvinvoinnin ja etujen turvaamisessa. Ratkaisun löytäminen ei aina ole helppoa.

- Puolustusvoimauudistuksen aikoihin jäsenistölle tehtiin kysely halusta jatkaa OULPY:n jäsenenä tai liittyä toiseen yhdistykseen. Silloin kyselyn tulos oli, että 100 % vastanneista halusi jatkaa OULPY:n jäsenenä. Suurin osa on edelleen meitä toloja, jotka kuulumme edelleen vanhaan paikallisyhdistykseemme, vaikka palvelemme josain ihan muualla, Niemelä jatkaa.

Paikallisyhdistyksissä on pantu merkille pienten yhdistysten ahdinko. Toiminnaltaan vakaat ja jäsenmäärältään suuret yhdistykset ovat jo toimeenpanneet muutoksia, joilla mahdollistetaan pienempien yhdistysten hallittu alasajo ja jäsenten siirtyminen suurempien yhdistysten huomaan. Työnantajan tekemät sopeuttamistoimenpiteet ovat usein nopeuttaneet pienten yhdistysten lakkauttamisia ja edesauttaneet jäsenten hakeutumista jäljellä oleviin suurempiin yhdistyksiin.

Wanajan päällystöyhdistys (WANPY) toimii

Hattulan kunnassa Parolannummella, Panssariprikaatin Hattula-Riihimäki varuskunnan alueella.

- Yhdistyksen jäseniä työskentelee mm. Panssariprikaatissa, PVLOGLE:ssa ja siihen kuuluvassa LOGK:ssa sekä MAASK:uun kuuluvissa PSK:ssa ja VIESTIK:ssa. Yksittäisiä jäseniä on vielä seuraavissa organisaatioissa: 1.LOGR, 2.LOGR, 3.LOGR, ILMASK, JÄRJK, KAARTJR, KARPR, MAAVE, PVJJK, PVTIEDL, PVTUTKL, SATLSTO ja SOTLK. Vuoden 2015 Puolustusvoimauudistuksen myötä Hämeenlinnan varuskunnan, Lahden, Riihimäen ja Tampereen päällistöyhdistykset lakkauttivat toimintansa ja kaikki näiden yhdistysten jäsenet liittyivät meidän yhdistykseemme. Yhdistymisten jälkeen WANPY on jäsenmäärältään suurin liiton aktiivipalveluksessa olevista yhdistyksistä, kertoo yhdistyksen sihteeri, kapteeni **Mika Avelin**.

Rajan yhdistyksistä jäsenmäärältään suurin, Kaakkois-Rajan päällistöyhdistys, muutti 9.4.2019 vuosikokouksessaan nimensä Rajan päällistöyhdistykseksi. Yhdistys muutti jo aiemmin sääntöjään siten, että sen jäseneksi voi liittyä kuka tahansa Rajavartiolaitoksessa työskentelevä henkilö. Näin mahdollistettiin se, että purkautuvien yhdistysten jäsenille olisi tarjolla päällistöliittolainen "suoja".

- Päällistöliittolaisten jäsenten määrä pieneni rajan yhdistyksissä vuosi vuodelta. Ongelma ei ollut mikään pohjoisen tai etelän ongelma, vaan sama ilmiö oli havaittavissa kaikissa yhdistyksissämme. Huoli oli yhteinen, joten päätimme tehdä asialle jotakin, koska emme nähneet Päällistöliiton henkilöjäsenyyttä vakavasti otettavana vaihtoehtona. Silloin syntyi ajatus emoyhdistyksestä, johon kaikki saisivat liittyä ja jossa parhaiten ymmärrettäisiin rajan jäsenten asioita, kertoo Rajan päällistöyhdistyksen puheenjohtaja, kapteeni **Janne Määttänen**.

Nykyisin reilu kolmannes rajan päällistöliittolaisista jäsenistä kuuluu Rajan päällistöyhdistykseen.

- Yhdistyksiä tai niiden jäseniä ei ole lähdetty painostamaan, vaan jokainen saa liittyä sitä mukaa kun hyvältä tuntuu. Meillä on nyt jäseniä Kaakkois-Suomen ja Lapin rajavartiostoista, Rajavartiolaitoksen esikunnasta, Raja- ja merivartiokoulusta ja Valtorista, Määttänen jatkaa.

Pienikin voi pärjätä

Utissa toimii pieni päällistöliittolainen yhdistys, Suomen Ilmavoimien toimiupseerijoukko SITO ry. Yhdistyksen toimialueena on koko Suomi. Ilmavoimien viimeinen "toimikuski" on jäänyt jo eläkkeelle, mutta Utissa on vielä jäljellä pieni, mutta aktiivi-

nen opistoupseerijoukko Maavoimien lentäjinä. Yhdistys on sopeuttanut omat toimintonsa siten, että se voi jatkaa toimintaansa eteenpäin yhdessä rintamassa Päälyllystöllyton kanssa.

- Jäsenten tulevaisuus menee samaa polkua liiton tulevaisuuden kanssa. Kun liitto jatkaa toimintaa luottavaisena eteenpäin, niin samoin tekee myös SITO, toteaa yhdistyksen puheenjohtaja, kapteeni **Teemu Heikkinen**.

SITO:ssa on muutettu säännöt siten, että yhdistys voi toimia lakkauttamiseensa saakka omillaan. Yhdistyksessä ei nähdä mitään tarvetta liittyä toiseen yhdistykseen, sillä kaikki jäsenet ovat aktiivisia toimijoita ja osallistuvat kokouksiin. Yhdistyksessä on onnistuttu tekemään seuraajasuunnitelmatkin siihen saakka, kunnes viimeinenkin jäsen on eläköitymässä, näillä näkymin 2030-luvulla.

- Antakaa pienten yhdistysten olla itsenäisiä, ei meidän tarvitse seurata valtavirtaa, Heikkinen lausuu päättäväisenä.

Heikkinen on tyytyväinen liitossa aikoinaan tehtyyn päätökseen, jossa kaikilla yhdistyksillä on käytössä yksi ääni.

- Tuo oli meille hyvä juttu. Pienikin yhdistys saa tällä tavalla äänensä kuuluviin, mikä

tuo huomattavasti lisää mielekkyyttä osallistua kokouksiin.

Koronan voima

Koronan rajoittamiseksi annetut kokouksumissuosituksset ja karanteenimääräykset saattavat häiritä yhdistysten toimintaa. Vuosikokouksia ei pystytä järjestämään välttämättä yhdistysten perinteisin järjestyin. Nykyisessä tilanteessa kuten muulloinkin on huomioitava jäsenten tasa-arvoiset mahdollisuudet osallistua kokouksiin. Pandemian kuten ei myöskään yhdistyksen hajanaisuuden vuoksi voida toimia sääntöjen tai yhdistyslain vastaisesti. Teknisten välineiden käyttö on mahdollista ja saattaa jopa lisätä yhdenvertaisuutta. Yhdistyslain mukaan yhdistyksen kokouskutsussa tulee aina olla paikka ja aika mainittuna (YhdL 24§). Kokousta ei voi siis siirtää pidettäväksi kokonaan etäyhteyksillä, vaan kokoukseen osallistuminen etäyhteydellä on vaihtoehtoinen mahdollisuus.

Oulussa korona ei ole aiheuttanut ongelmia, koska sääntömääräiset tili- ja vaalikokoukset on jo perinteisesti järjestetty kokoustilassa, ja jäsenille on aiemminkin tarjottu mahdollisuus osallistua kokouksiin myös verkkoyhteydellä.

Wanajan päälyllystöyhdistyksen jäsenet osallistuvat vuosikokouksiin erittäin passiivisesti. Vuosikokous järjestettiin tänä vuonna siten, että pöytäkokoukseen osallistuminen mahdollistettiin Skype-verkkoyhteyspalvelun kautta.

Rajan päälyllystöyhdistyksessä pidettiin syyskuussa perinteinen läsnäolokokous.

- Mietitään vielä, miten vuosikokouksiin voisi tulevaisuudessa päästä osallistumaan ja vaikuttamaan olinpaikasta riippumatta. Pelikenttänä kun on koko valtakunta, tuumii Määttänen.

SITO:ssa vuosikokous ehdittiin pitää pois alta ennen koronan leviämistä. Pienessä ja tiiviissä yhdistyksessä vuosikokouksen järjestäminen onnistuu helposti ilman poikkeusjärjestelyjä.

Saariston päälyllystössä vuosikokouksen järjestäminen poikkeaa totutusta. Aikaisempina vuosina kokous on järjestetty jäsenristeilyllä, mutta nyt tämä vuosi aiheuttaa poikkeuksen. Vuosikokous on suunniteltu pidettäväksi läsnäolo- ja etäkokouksena verkkoyhteyksien avulla maissa.

- Yksi jäsenistämme ei olisi pystynyt osallistumaan vuosikokouksemme omaehtoisen karanteenin vuoksi, joten päädyimme siirtämään vuosikokouksen ajankohtaa, Autio kertoo.

SITO:n puheenjohtajan kapteeni Teemu Heikkisen mielestä yhdistyksen jäsenten tulevaisuus on jo nyt hyvin turvattu.

Rajalla ollaan yhtenäisessä palkkausjärjestelmässä

Teksti: Juha Susi Kuvat: Janne Määttä ja Tommi Nylund

Kapteeni Jukka Mäkinen

Rajavartiolaitos siirtyi tehtäväkohtaiseen palkkausjärjestelmään vuoden 2004 lopussa. Arviointijärjestelmää kehitettäessä oli heti alusta alkaen kaikkien osapuolten yhteisenä tavoitteena yksi yhteinen palkkausjärjestelmä.

Työn tuloksena syntyi palkkausjärjestelmä-sopimuksen liitteenä oleva vaatavuudenarviointikäsikirja, jonka perusteella tehtäväkohtainen palkkaus määräytyy. Onko järjestelmä osoittanut toimivuutensa ja onko se kohdellut kaikkia tasapuolisesti?

- Asiakirjaa ei ole juurikaan päivitetty. Periaate arvioinneissa on edelleen sama. Sannallisiin kuvauksiin ei ole tehty muutoksia, mutta eri vuosien virkaehtosopimusneuvotteluiden yhteydessä käsikirjaan on lisätty uusia tehtäviä tietyille tasoille, pääluottamusmies, kapteeni **Jukka Mäkinen** kertoo järjestelmän historiasta.

Arviointijärjestelmä noudattaa tarkkaan määriteltyä pisteytystä. Käytössä on kymmenen eri vaatavuustekijää, faktoria, joilla on eri painoarvot lopullista luokkaa määriteltäessä.

- Osaamisen monipuolisuus ja syvyys on näistä tärkein. Sen painoarvo lopulliseen arviointiin on 25 prosenttia. Vastaavasti faktorilla ”työolosuhteet ja vaaratekijät” on painoarvo vain kolme prosenttia.

Puolustusvoimien opistoupseerien arviointijärjestelmässä sisältöä verrataan ennalta määriteltyihin vaatavuustekijöihin. Tähän verrattuna Rajavartiolaitoksessa käytettävä pisteytys vaikuttaa työlämmältä. Siihen ei kuitenkaan tarvitse turvautua kaikissa tehtävissä.

- Käsikirjassa on lueteltuina faktoreittain eritasoille kuuluvat tehtävät, joita hyödynnämme arviointityössä. Ajoittain tulee uusia tehtäviä, joita ei löydy käsikirjasta, esimerkiksi lentotoimintaupseeri. Tällöin tehtäväluettelot eivät tarjoa vastausta vaan arvioimme tehtäväkuvauksen faktori kerrallaan.

Tehtävä eikä nuttu

Kun kaikki henkilöstöryhmät ovat samassa palkkausjärjestelmässä, saattaa ulkopuolista arveluttaa arvioinnin tasapuolisuus. Mäkinen ei näe tässä mitään ongelmaa.

- Tehtävä arvioidaan sen keskeisen sisällön perusteella, ei sitä hoitavan henkilön mukaan. Arviointityössä ei välttämättä edes katsota henkilöä vaan keskitymme tehtävän sisältöön.

Arviointit tehdään kahdella tasolla. Palkkatiimit toimivat paikallistasolla hallintoyksiköissä. Keskustasolla kokoonnutaan palkkalautakuntaan. Kaikissa noudatetaan kokoonpanon suhteen samaa periaatetta. - Työnantajan edustaja toimii puheenjohta-

jana. Sihteeri on myös työnantajan asettama. Kaikilla henkilöjärjestöillä on oma edustaja arviointiryhmissä. Keskustasolla edustaja on pääluottamusmies.

Mäkinen kiittelee nykyistä toimintatapaa, jossa työnantaja on laatinut valmiiksi listan arviointiin tulevista tehtävistä esityksineen pisteytyksistä. Pääluottamusmiehenä hän kaivaa esiin verrokitehtäviä sekä aikaisempia arviointilinjauksia. Näiden perusteella hän muodostaa oman näkemyksensä ennen arviointikokouksia. Sama periaate koskee kaikkia tehtäviä, eikä vain omien edustettavien kohdalla. Riippumattomuus on avaintekijä.

- Mahdollisia erimielisyyksiä varten perustelut tulee olla jo ennakkoon valmiina.

Eroja puolustusvoimiin löytyy myös palkkauksen henkilökohtaisissa osuuksissa. Kun puolustusvoimissa on yksi suoritusarviointi, jakautuu rajavartiolaitoksen henkilökohtainen palkanosa edelleen kolmeen osaan: suoritusosaan, kokemusosaan ja erityisosaan. Suoritus- ja kokemusosa ovat prosenttiperusteisia, kun taas erityisosa on kiinteä euromäärä.

- Suoritusosan maksimi on 46 ja kokemusosan 16,58 prosenttia (upseerit, opistoupseerit, raja-/merivartijat) tai 22,1 prosenttia (siviilit, erikoisupseerit). Erityisosa voi korkeimmillaan olla 50 euroa.

Luvut kuulostavat korkeilta, kun niitä vertaa puolustusvoimiin. Teoriassa henkilökohtainen osuus voisi olla yli 60 prosenttia. Tällaisia lukuja ei kuitenkaan esiinny käytännössä.

- Opistoupseereista suurin osa on 33,5 prosentin tasolla suoritusosassa. Vastaavasti liiki kaikki ovat korkeimmassa kokemusosassa. Erityisosaa maksetaan joillekin opistoupseerille osaamiseen perustuen.

Tiukat suitset

Suoritusarviointien nousua hillitään hallintoyksikkökohtaisilla korotusvaroilla työnantajan koordinaation kautta. Osa hallintoyksiköistä jakaa näitä edelleen alaspäin työyksikkötasolle. Tämä antaa esimiehille rajat arviointien laatimisille.

- Näihin on aikoinaan käyty hakemassa linjauksia jopa työtuomioistuimessa.

Mäkinen on osallistunut vuodesta 2014 yli 2 000 tehtävän arviointiin. Tähän peilaten hänellä on näkemys järjestelmän toimivuudesta. Työnantajan rooli nousee keskus-

telussa esiin. Vaikka palkkalautakunnassa kaikki järjestöt olisivat samaa mieltä tietyn tehtävän luokasta, on puheenjohtajan näkemys ehdoton.

- Henkilöjärjestöjen näkökulmasta tämä on täysin työnantajan käsissä. Järjestöt saavat olla erimielisiä, ja jos ne haluavat muutosta työnantajan päätökseen, käydään tästä pääsopimuksen mukainen erimielisyysmenettely.

Yhtenäisen palkkausjärjestelmän haittapuolena on siihen tehtävien muutosten jäykkyys. Sopimukseen tai sen liitteisiin tehtävät muutokset edellyttävät aina kaikkien sopijaosapuolten (työnantaja ja kuusi eri henkilöstöjärjestöä) hyväksynnän. Liitto- tai henkilöstöryhmäkohtaiset erilliset sopimukset eivät ole mahdollisia.

- Vastaavasti hyvänä puolena yhtenäinen palkkausjärjestelmä tarjoaa varsin nousujohtoisen urakehityksen, mikäli virkamiehen henkilökohtaiset kyvyt ja ominaisuudet sen mahdollistavat.

Pääluottamusmiehen paikalta näkee myös hallintoyksikkö- ja aluekohtaisia eroja. Osa tehtävistä on saatettu jopa palauttaa takaisin paikallistasolle.

- Jäsenistömme kuvaukset ovat pääsääntöisesti hyvin tehty, eikä niitä ole juuri palauteltu takaisin.

Piakkoin lähestyviin tavoite- ja kehityskeskusteluihin liittyen Mäkinen antaa vinkin kentälle.

- Muistakaa keskustelun yhteydessä tehtäväkuvauksen tarkastelu. Tuokaa esiin muutokset, mitä on tullut lisää ja mitä on poistunut. Apua saatte omalta luottamusmieheltänne.

Käsikirja käytössä

Vaativuudenarviointikäsikirjaa hyödynnetään myös paikallistason palkkatiimeissä. Käytännössä vain käsikirjaan hyvin vahvasti nojaavilla korotusperusteluilla on menestymisen mahdollisuus. Tähän liittyy omat haasteensa.

- Arviointikäsikirjan ajantasaisuuteen pitäisi kiinnittää entistä paremmin huomiota. Nyt se ei vanhuuttaan aina seuraa tehtävien kehitystä ja tästä syntyy ongelmia, luottamusmies **Tomi Salmi** Pohjois-Karjalan rajavartiostosta toteaa.

Samaan asiaan on kiinnittänyt huomionsa Suomenlahden merivartioston palkkatiimissä toimiva luottamusmies, luutnantti **Peter Lindqvist**.

- Tehtäväkenttä on laajentunut esimerkiksi esimiestyöskentelyssä ja johtokeskuksissa. Ympäristövahinkojen torjunta ja niiden johtaminen on näistä viimeisin esimerkki. Asetuksiin kirjataan kyllä lisää tehtäviä, mutta käsikirja ei pysy mukana.

Molempien luottamusmiesten valmistau-

tuminen noudattelee samaa kaavaa. Arviointiin tulevien tehtävien sisältöön perehdytään jo ennakkoon, ja asioista myös keskustellaan.

- Keskustelen tarvittaessa tehtävänhaltijan tai hänen esimiehensä kanssa, joskus jopa muiden palkkatiimiläisten kanssa, Salmi avaa valmistautumistapojaan.

Jäsenistön aktiivisuus kysyä apua kuvauksensa päivittämiseen vaihtelee. Lindqvist myöntääkin, ettei neuvoja juurikaan kysyttyä.

- Olen toiminut palkkatiimissä niin lyhyen aikaa, etten ole varma, olisiko vinkeistäni apuakaan.

Salmi puolestaan tarjoaa yleistä neuvontaa tehtäväkuvauksen kirjaamiseen etupainotteisesti. Viestien keskeisin sisältö korostaa kuvausten tärkeyttä.

- Kirjattu tehtävänkuvaus on prosenttiosuuksien lisäksi ainoa ikkuna tehtävään, jota palkkalautakunta käyttää tehtävää arvioidessa. Tiimissä annettu lausunto on usein nosto tai huomio johonkin kohtaan perusteluineen.

Kouluttautuminen palkkatiimin toimintaan on tapahtunut työssäoppimalla. Molemmat luottamusmiehet ovatkin saaneet oppinsa arviointityötä tekemällä.

- Sain kyllä edeltäjältäni lyhyen perehdytyksen, miten tehtävässä toimitaan. Muutoin työ on tekijäänsä opettanut.

Ajantasaisuutta haetaan teknisillä muutoksilla

Palkkalautakunnan puheenjohtaja, majuri **Esa Piipponiemi** näkee vaativuudenarviointikäsikirjan päivittämisen irrallaan muusta asiayhteydestä mahdottomana. Asiakirjaan on tehty teknisiä päivityksiä viimeksi vuonna 2016, jolloin huomioitiin Rajavartiolaitoksen organisaatiossa ja tukitoiminnoissa tapahtuneet muutokset, tehdyt arviointilinjan muutokset sekä muutokset käytössä olevissa tehtävänimikkeissä. Samalla parannettiin käsikirjan luettavuutta.

- Käsikirja on oleellinen osa koko palkkausjärjestelmää, ei irrallinen osa. Muiden kuin teknisten päivitysten tekeminen olisi toteutettava osana virkaehtosopimusneuvotteluita. Teknisten päivitysten lisäksi käsikirjaan on tehty muutoksia virastoerän kohdentamiseen liittyvissä virkaehtosopimusneuvotteluissa sovitulla tavalla.

Piipponiemi näkee nykyisen arviointijärjestelmän toimivana. Siihen osallistuvien tulee tunnistaa tehtävien vaativuudenarvioinnin kokonaisuus. Paikallistason palkkatiimien toiminta on osa tätä kokonaisuutta.

- Ne tuovat tehtävien sisältöön ja arviointeihin paikallisen näkemyksen. Samoin ne tunnistavat ja yksilöivät muutokset palkkalautakunnan työn tueksi. Varsinainen vahvistaminen tapahtuu aina palkkalautakun-

nan tai sen puheenjohtajan toimesta. Tällä taataan yhtenäinen arviointilinja.

Arviointityön apuna on käytettävissä vaativuusarviointien tiedot koko palkkausjärjestelmän ajalta. Myös palkkalautakunnan pöytäkirjat ovat käytettävissä.

- Seuraamme ja tarvittaessa opastamme palkkatiimien työnantajien edustajien arviointikäytäntöjä sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän ylläpitämiseksi.

Erillisiä arviointikoulutuksia ei tarjota tiimien työnantajien edustajille eikä jäsenille.

- Oletamme henkilöjärjestöjen nimeävän tiimeihin sellaisia henkilöitä, joilla on hyvä käsitys prosessista. Järjestöjen edustajien kouluttautumisen tueksi he ovat työnantajan tukeman ammattiyhdistyskoulutuksen piirissä.

Luottamusmies, luutnantti Peter Lindqvist toivoo vaativuudenarviointikäsikirjan päivittyvän nopeampaa tahtia. Arviointityössä tulee esiin uusia tehtäviä, joille ei löydy vastinetta käsikirjasta.

Immolassa rakennetaan tervettä ja turvallista tulevaisuutta

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Veera Savelius

Immolan varuskunta on perustettu 1930-luvulla tuolloisen Puolustuslaitoksen Ilmavoimien tukikohdaksi. Pääosan alueen rakennuskannasta muodostavat tuolloin tehdyt rakennukset. Lisärakentamista alueelle on tehty 1950–1970-luvuilla. Käytetyt rakennusmateriaalit ja rakennustekniikka olivat tuon aikaisen tiedon mukaan käyttökelpoisia, kestäviä ja tarkoituksenmukaisia. Myöhemmin on tullut esiin, että esimerkiksi rakentamisessa käytetty asbesti eri muodoissaan, koksikuona sekä puru- ja puurakenteet betonirakenteiden sisässä eivät täytä rakennusten ja rakenteiden nykyisiä sisäilma- ja terveysvaatimuksia.

- Aiempien vuosien korjausmäärärahojen niukkuus johti tilanteeseen, joka on aiheuttanut ongelmia ja rakennusten korjaustarvetta. Näiden syiden takia on käynnistetty kokonaishanke, jota määrärahatilanteen parannuttua ryhdytään toteuttamaan. Uskomme vakaasti, että nyt tehtävillä hankkeilla päästään terveellisiin sekä kustannus- ja tilatehokkaisiin toimintoihin Immolan varuskunnassa, kertoo Rajavartiolaituksen eteläisen palvelualueen kiinteistöpäällikkö **Eero Ahonen**.

Kokonaiskustannukset nousevat 35–40 miljoonaan euroon

Vuosina 2018–2019 suunniteltiin koko aluetta koskeva rakennusinvestointihanke työnimeltään VE5 NIUKKA (vaihtoehto 5 niukka). Ensimmäisessä vaiheessa hanke sisälsi Raja- ja merivartiokoulun (RMVK) ja teknisen rakennuksen tiivistyskorjauksen, joka on toteutettu vuosina 2019–2020. Hankkeeseen sisältyi lisäksi kahden uudisrakennuksen eli Kaakkois-Suomen rajavartioston esikunnan (K-SRE) sekä Immolan ruokala-, sotilaskoti- ja liikuntarakennuksen rakentaminen ja entisten teknisen toimiston ja vanhan ruokalarakennuksen peruskorjaaminen. Aikataullisesti viimeinen hanke on Raja- ja Merivartiokoulun peruskorjaus.

- Kokonaiskustannusten on alustavasti arvioitu olevan 35–40 miljoonaa euroa, ja ne tarkentuvat hankkeiden edetessä. Mikäli kaikki sujuu suunnitellulla tavalla, Immolan alueella on myös poisluovutettavia rakennuksia eli upseerikerho ja majoituskäytössä oleva kerrostalo. Lisäksi nykyinen koulutus- ja huoltorakennus, jossa sijaitsee

Immolan sotilaskoti, puretaan. Uusien ja peruskorjattavien rakennusten käyttöön otolla mahdollistetaan niistä luopuminen, ja näin saadaan aikaan tila- ja kustannustehokkuutta, Ahonen sanoo.

Mittavimmat tiivistyskorjaukset tehtiin Raja- ja merivartiokoululla, jossa eri aikakausina rakennetut koulun osat (A, B ja C) tiivistyskorjattiin ja samalla tehtiin tarvittavat ilmanvaihtoparannustyöt. Kyseisillä korjauksilla mahdollistettiin rakennuksien käyttö terveellisen sisäilman osalta. Seuraavana vaiheena on K-SR:n esikunnan uudisrakennuksen rakentaminen, joka käynnistyi kesäkuussa ja valmistuu aikataulun mukaan elo-syyskuu 2021. K-SR:n esikunnan henkilöstön lisäksi tiloihin sijoitetaan Immolassa työskenteleviä, Rajavartiolaituksen esikunnassa työskenteleviä henkilöitä. Kokonaishankkeeseen sisältyvän uuden ruokala-, sotilaskoti- ja liikuntarakennuksen sekä teknisen toimistorakennuksen ja vanhan ruokalan peruskorjauksen toteutusaikatauluksi on suunniteltu 3/2021–3/2022. Teknisen toimiston ja vanhan ruokalarakennuksen käyttötarkoitukset tulevat muuttumaan. Teknisen toimiston tilojen alakertaan tulee Rajamuseo ja toiseen kerrokseen tehdään kahden hengen majoitushuoneita. Vanhaan ruokalarakennukseen sijoitetaan palkatun henkilöstön sosiaalitilat, kaikille alueen käyttäjille suunnitellut kunto- ja tatamisalit sekä varusmiesten saunatilat.

RMVK:n päärakennus peruskorjataan

Raja- ja merivartiokoulun päärakennuksen peruskorjaus on suunniteltu tehtäväksi 6/2022 - 6–8/2023. Hankesuunnitelman päivityksessä esitetään peruskorjausta tehtäväksi yhtenä hankkeena (sisältää koulun osat A, B ja C). Peruskorjaushankkeeseen liittyy myös koulun väistötilojen suunnittelun toteutus ja oppimisympäristön kehittämisuunnitelma. Oppimisympä-

Sisäministeri Johanna Ohisalo ja Rajavartiolaituksen päällikkö, kenraaliluutnantti Pasi Kostamovaara osallistuvat Immolan uuden esikuntarakennuksen peruskiven muuraukseen syyskuun lopulla.

- Olen harmissani, että työskentely Immolassa on ollut vaikeaa jo pidemmän aikaa, sisäministeri totesi tilaisuudessa pitämässään puheessa.

ristön kehittämissuunnitelman tavoitteena on saada koululle nykyaikaiset majoitustilat sekä oppimis- ja koulutusympäristöt, jotka ovat ”kilpailukykyisiä” muiden vastaavien oppilaitosten infrojen ja koulutusympäristöjen osalta.

Kokonaishankkeen tässä vaiheessa Rajavartiolaitos on sitoutunut K-SR:n esikunnan hankkeeseen allekirjoittamalla rakennuksen vuokrasopimuksen. Muiden suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden osalta päättävien henkilöiden toimesta on luvattu, että rahoitus niiden osalta myös järjestyy. Nuo kolme seuraavaa hanketta ovat suunnittelun osalta loppusuoralla, minkä jälkeen ne esitellään Senaatti-kiinteistöille ja RVL:n johdolle sekä kilpailutetaan. Tarjousten jälkeen selviävät tarkemmat vuokratilaukset, kun rakentajilta on saatu sitovat tarjoukset rakentamiskustannuksista.

Loppukäyttäjien ääntä on kuunneltu jo suunnitteluvaiheessa

Paikallisen kiinteistöyksikön aloitteesta on muodostettu alueellinen ”työpaja”, jossa ovat edustettuina kunkin rakennusta tulevaisuudessa käyttävän organisaation edustaja ja hänelle on nimetty varahenkilö. Lisäksi työpajassa on ollut edustaja työsuojeluorganisaatioista (työntekijä- ja työnantajapuolelta) sekä turvallisuudesta vastaava henkilö.

- Työpajan toimijat ovat osallistuneet kaikkiin suunnittelukokouksiin ja heille on toimitettu tarvittavat dokumentit kokouksessa ja suunnittelussa huomioitavista asioista, esimerkiksi arkkitehti-, sähkö- ja kaluste-suunnitelmat. Rakennusten tulevien käyttäjien esitykset ja toiveet on huomioitu kaikilta niiltä osin kuin se on ollut rakenteellisesti ja taloudellisesti mahdollista hankkeen alustavan kustannusarvion puitteissa, Ahonen toteaa.

Immolan alueella työskentelevä henkilöstö on toiminut ja toimii useassa eri väistötilassa. Sisäilmaongelmista on kärsitty karsimialueella useita vuosia. Nyt on tärkeää saada nyt kaikki kokonaishankkeeseen kuuluvat erillishankkeet rahoitettua suunnittelussa aikataulussa ja saattaa ne eteenpäin.

Rakennusten omistaja Senaatti-kiinteistöt on ollut erittäin luotettava, innostava ja asiakaslähtöinen kaikissa hankkeissa, joita olemme yhteistyössä tulevien käyttäjien kanssa suunnitelleet. Haluan kiittää jo tässä vaiheessa kaikkia hankkeiden työpajoihin osallistuneita tehdyistä esityksistä, Senaatti-kiinteistöjen edustajia hyvästä yhteistyöstä ja esimiehiämme saamastamme tuesta, kiinteistöpäällikkö Eero Ahonen kiittelee.

Vaihtoehto Niukka ei mahdollista uudisrakennusta RMVK:lle

RMVK:n apulaisjohtajan everstiluutnantti **Urpo Riissanen** kokemukset Immolasta ulottuvat vuoteen 1994, ja uransa aikana hän on kolmeen eri otteeseen työskennellyt siellä noin 15 vuotta. Hän on voinut läheltä seurata toimitilojen kehittymistä ja niiden soveltumista erityisesti koulutukseen.

- Nykyinen päärakennus on otettu käyttöön 1960-luvun alkupuolella, ja sen ”parasta ennen” -päiväys on mennyt umpeen puolenkymmentä vuotta sitten. Tämä on tuntunut mm. sisäilmaongelmina, joita vuosi - kaksi sitten korjattiin ja havainnot huonosta sisäilmasta vähentyivät. Koulun peruskorjaus alkaa näillä näkymin vasta kesällä 2022, joten emme ole vielä joutuneet merkittävästi muuttamaan koulutusjärjestelyjä peruskorjauksen takia. Korjauksen suunnittelu ja sen aikainen väistöilasuunnittelu on käynnistetty, mutta vielä on liian aikaista sanoa asiasta tarkempaa, koska päätöksiä asiassa ei ole tehty, Riissanen kertoo.

VE5 NIUKKA tarkoittaa sitä, että RMVK ei tule saamaan uudisrakennusta vaan nykyisten ulkoseinien ja osittain sisäseinien, välitilojen ja kattojen sisään peruskorjatut tilat.

- Meille kerrottujen tietojen mukaan uudisrakennus nostaisi RVL:n vuokratilauksia niin merkittävästi, ettei meillä olisi varaa olla niissä tiloissa. Olimme jo taannoin asettaneet suunnittelun lähtökohdaksi ja

tavoitteeksi tulevaisuuden koulutusvaatimuksia vastaavat ja modernit, oppimista vahvasti tukevat koulutustilat. Realistena emme voi olettaa ja odottaa, että peruskorjatut toimitilat tulisivat vastaamaan kaikkiin toiveisiimme. Nykyaikaiset koulutustilat tarvitsevat tuekseen nykyaikaiset sosiaali- ja majoitustilat. Ratkaisut, joissa toteutetaan ”kimppasuihkut ja -WC:t”, kuuluvat historiaan ja viime vuosituuhannelle. Tämän on osoittanut myös pandemian korostamat hygieniavaatimukset, Riissanen toteaa.

Peruskorjauksen suunnitteluyhteistyö RVL:n kiinteistöyksikön ja Senaatin kanssa on käynnistynyt lupaavasti. Sen aikana kartoitetaan myös opettajien ja opiskelijoiden näkemykset tulevien koulutustilojen vaatimuksista. Tavoitteena on, että uudistettavat tilat mahdollistavat myös ns. hybridiovetuksen sekä ilmiöpohjaisen oppimisen varsinkin tulevaisuuden tarpeisiin peilaten.

- Mukautuvat, digitaalisuuden huomioivat ja monikäyttöiset tilaratkaisut edesauttavat myös tulevaisuuden vaatimuksiin vastaa- mista. Koulutusympäristöjen tulisi mahdollisimman pitkälle vastata tai ainakin luoda sellaista kuvaa myös ympäristöstä, joissa RVL:n operatiivisia tehtäviä toteutetaan. Kokonaisuudessaan toiveemme peruskorjauksessa ovat korkealla huomioiden kuitenkin rajoitteet ja reunaehdot.

Väistötiloista upouuteen esikuntaan

Rajavartiolaitoksen rakennusinvestoinnit Immolan alueelle ovat pitkään odotettuja uudistuksia, jotka parantavat työskentelyolosuhteita ja mahdollistavat nykyajan tarpeiden mukaiset työtilat, sanoo Kaakois-Suomen rajavartioston (K-SR) apulaiskomentaja, everstiluutnantti **Jukka Lukkari**.

Hänen mukaansa esikunnan työskentelyedellytykset on olleet hyvät nykyisissä väistötiloissa.

- Lähes kaikkien työntekijöiden puheista käy selville, että väistötiloihin siirtyminen on parantanut työskentelyolosuhteita ja työviihtyvyyttä. Luultavasti muuttovaihees-

sa on voinut olla ylimääräistä työtä, niin kuin aina muutettaessa tuppaa olemaan. Uuden esikuntarakennuksen suunnittelu ja valmistelutyö on tehty tiiviissä yhteistyössä K-SR:n esikunnan henkilöstön kanssa. Rakennuksen pitäisi valmistua elo-syyskuussa ensi vuonna.

- Olemme päässeet vaikuttamaan tilojen sijoitteluun ja käytännön ratkaisuihin. Myös kalustesuunnittelussa on kuultu hyvin käyttäjien näkemyksiä. Hankkeen tässä vaiheessa voin jo kiittää Rajavartiolaitoksen esikunnan teknillisen osaston asianhoitajia ja erityisesti Eero Ahosta hyvästä yhteistyöstä, Lukkari toteaa.

”Afrikan suunta voisi vahvistua tulevaisuudessa”

Teksti: Matti Vihurila

Karttakuva: Maavoimien esikunta

Suomi osallistuu tällä hetkellä kaikkiaan kymmeneen kriisinhallintaoperaatioon, joista yhdeksän on Maavoimien johdossa. Merivoimat johtaa Välimerellä toimivan EUNAVFOR MED - Operaatio Irinin suomalaisia rauhanturvaajia. Mikä on operaatioiden nykytila näin korona-aikana ja miltä tulevaisuus näyttää?

- Maavoimat on yhdessä Porin prikaatin ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen sekä motivoituneen kriisinhallintahenkilös-

tön kanssa onnistunut ylläpitämään vastuullamme olevat kriisinhallintaoperaatiot huolimatta COVID19-haasteista. Operaatioiden määräykset ja kansalliset määräykset ovat aiheuttaneet päänvaivaa, huolta ja venymistarvetta kaikille tahoille, eikä vähiten operaatioissa palveleville. Haluan tässä osoittaa kiitokset kaikille heille. Operaatioiden jatkosta voidaan tässä vaiheessa todeta, että lähtökohtaisesti osallistumme nykyisiin operaatioihin, mutta on merkkejä

siitä, että Afrikan suunta voisi vahvistua tulevaisuudessa, sanoo Maavoimien operaatiopäällikkö, prikaatikenraali **Rami Saari**.

Entä millaisena näette opistouseserien roolin kriisinhallintatehtävissä?

- Kuten olen aiemminkin todennut, opistouseserien kriisinhallintaa palvelevalla osaamisella on jatkossakin käyttöä. Toisaalta laaja-alainen koulutus ja toisaalta

syvä osaaminen antavat eri toimialojen henkilöstölle hyvät mahdollisuudet hakeutua yleisiin tehtäviin tai sitten esimerkiksi kuljetus-, taisteluväline- tai johtamisjärjestelmälän tehtäviin. Tarvitsemme jatkuvasti näiden alojen osaajia. Monien näiden tehtävien yhteinen nimittäjä on NSE-toiminnallisuus (National Support Element, kansallinen tukielementti) eri operaatioissa.

RS, Afganistan

Resolute Support (RS) on Naton johtama operaatio, joka aloitti toimintansa vuonna 2015. Operaation tehtävänä on tukea Afganistanin hallitusta siten, että se voi saavuttaa ja ylläpitää turvallista ympäristöä, jotta maa voidaan rakentaa uudelleen ja vahvistaa demokraattisia rakenteita. Suomalaisia noin 60.

UNIFIL, Libanon

YK:n johtama UNIFIL-operaatio aloitti toimintansa vuonna 1978. Sen tehtävänä on auttaa Libanonin kansaa luomaan turvallinen ja vakaa ympäristö vastualueellaan. Suomi osallistuu operaatioon jääkärikompanialla (noin 200 henkilöä).

OIR, Irak

Operation Inherent Resolve (OIR) on Yhdysvaltojen johtama eri maiden välinen koalitio, joka aloitti toimintansa vuonna 2014. Operaation tehtävänä on koordinoita ja virtaviivaistaa DAISH (ISIS)-toimintaa vastaan kansainvälisen yhteistyön avulla. Suomalaisia noin 80.

KFOR, Kosovo

Naton johtaman KFOR-operaation, joka perustettiin vuonna 1999, tarkoituksena on estää vihollisuudet ja turvata rauha monietnisisessä Kosovossa sen sotilaallisen läsnäolon avulla. Suomalaisia noin 20.

EUTM, Mali

Vuonna 2013 käynnistetyn EUTM Mali -operaation tarkoituksena on tukea Malin puolustusvoimia (MAF) koulutuksen ja neuvonnan avulla. Tavoitteena on, että Malin asevoimat pystyvät turvaamaan maan alueellisen koskemattomuuden ja että hallitus saa paremman hallinnan Malin pohjoisosassa. Suomalaisia noin neljä.

MINUSMA, Mali

YK:n johtama operaatio MINUSMA alkoi vuonna 2013 Malissa. Operaation tehtävänä on tukea Malin laillista hallintoa turvallisen ympäristön saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi maan jälleenrakentamiseksi. Suomalaisia noin neljä.

EUTM, Somalia

Vuonna 2010 käynnistetyn EUTM Somalia -operaation tarkoituksena on tukea Somalian turvallisuusjoukkojen kehitystä koulutuksen ja neuvonnan avulla. Suomalaisia noin 10.

UNTSO, Lähi-itä

Vuonna 1948 aloitetun UNTSO:n tarkkailijaoperaation tarkoituksena on seurata tulitaukoja, joihin Israel ja maata ympäröivät arabivaltiot ovat ryhtyneet ja estää yksittäisten tapausten leviämistä kriiseiksi. Suomalaisia noin 15.

NMI, Irak

Suomi osallistuu Irakissa myös Naton NMI-koulutusoperaatioon (Nato Mission Iraq). Koulutusoperaation tavoitteena on tukea Irakin sotilaskoulutusinstituutioiden kehittämistä ja antaa strategisen tason tukea turvallisuussektorin uudistamiseen. Suomalaisia yksi.

Puolustusvaliokunta otti kantaa sotilaiden työaikalainsäädäntöön

Valiokunta otti kantaa sotilaiden työaikalain päivittämiseksi antamassaan lausunnossa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021. Lausunnon mukaan valiokunta pitää välttämättömänä, että asiaa viedään neuvotteluilla eteenpäin mahdollisimman nopeasti. Lausunnossa viitataan myös sotilaiden epätaasa-arvoiseen asemaan muihin palkansaajaryhmiin nähden. Samassa yhteydessä muistutetaan nykyisen säädöspohjan olevan vanhentunut.

Valiokunnan lausunto on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/PuVL_4+2020.aspx

Ville Viita valittiin toiselle kaudelle

Upseeriliiton puheenjohtaja Ville Viita valittiin jatkamaan toiselle kaudelle (2021–2023) liittokokouksessa marraskuussa. Valinta oli ratkennut jo ennen tilaisuutta, sillä määräaikaan mennessä ei ilmoittautunut muita ehdokkaita.

Päällystölehti onnittelee puheenjohtaja Viitaa.

Puolustusvoimat

Kenraali Kivinen: Voimavaroja suunnattava reserviläisten koulutukseen

Puolustusvoimain komentaja, kenraali Timo Kivinen nosti Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa pitämässään tervehdyksessä esiin reserviläisten koulutuksen. Viime vuosina koulutuksen kehittämisen painopisteenä on ollut Koulutus 2020 -hanke. Nyt painopistettä aiotaan suunnata reserviläisten koulutukseen.

- Nyt on selkeä tarve suunnata voimavaroja myös reserviläisten koulutukseen sekä reserviläisten osaamisen vielä nykyistä parempaan hyödyntämiseen poikkeusolojen tehtävissä, puolustusvoimain komentaja totesi tilaisuudessa.

Tehostaminen tulee näkymään kaikissa harjoitusmuodoissa. Tämä heijastuu myös kertausharjoitusmääriin.

- Hallitusohjelman linjausten mukaisesti lisäämme kertausharjoitusten määrää tulevina vuosina. Ensi vuonna kutsumme yli 19 000 reserviläistä kertausharjoituksiin, ja sama tavoite säilyy myös tulevina vuosina.

Tervehdys on luettavissa kokonaisuudessaan https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258869/20201109_PVKOM_235MPK_FINAL.pdf/6d83a419-b892-3deb-98e716ee203f1f09?t=1604910204484

https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2258869/20201109_PVKOM_235MPK_FINAL.pdf/6d83a419-b892-3deb-98e716ee203f1f09?t=1604910204484

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusministeri
Kaikkonen:

Etätyö laajenee

Puolustusministeri Antti Kaikkonen nosti Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa pitämässään puheessaan esiin etätyöt puolustushallinnossa. Hän viittasi käyntiin laittamaansa selvitykseen, jossa tarkastellaan monipaikkaisuuden ja paikkariippumattoman työn mahdollisuuksia puolustushallinnossa.

Puheessa tuotiin esille etätyön mahdollistamat joustot sekä perhe-elämän ja työn yhteensovittaminen.

- Etätyön tekemisessä on paljon kiinni sen johtamisesta, esimiehen luottamuksesta alaisiinsa sekä myös työntekijöiden itsensä johtamisen taidoista. Johtamistaitoihin onkin tärkeä panostaa, Kaikkonen painottaa. Asiat etenivät vauhdilla. Marraskuun lopussa puolustusministeri tiedotti muutoksista, joiden mukaan jopa 8000 puolustusvoimien työntekijää voi jatkossa valita työskentelypaikkakuntansa.

- Tarkoitus on laajentaa merkittävästi paikkariippumattoman työn kehitystä ja kehittämistä, Kaikkonen toteaa Ylen uutisen mukaan.

Myös etätyön johtaminen tullaan ottamaan osaksi esimiesten koulutusta.

Korona-ajan keppijuhlat

Teksti: Kari Pylkki Kuva: Jussi Mankinen

Upinniemen päällystöyhdistys ry. onnistui järjestämään 71. vuosijuhlansa 14.8. koronarajoitusten keskellä sen hetkisiä määräyksiä noudattaen. Juhlapaikaksi valikoitui hotelli Klaus K:n RAKE-sali. Juhlavassa tilaisuudessa kepitettiin ja siirrettiin ankkurijäseniksi neljä pitkän linjan merisotilasta kolmesta eri henkilöstöryhmästä. Heistä kolme pääsi vastaanottamaan perinteisen kepin.

Kuvassa vasemmalta kapteeniluutnantti **Teemu Kujanpää**, kapteeniluutnantti **Kari Korhonen** ja komentajakapteeni **Jari Holopainen**. Kuvasta puuttuu ylipursimies **Kimmo Merivaara**.

Urheilujohtajan tilinpäätös

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Mika Issakainen

Perinteisesti olen vuoden viimeiseen lehteen kirjoittanut urheiluvuoden tilinpäätöksen, koonnut yhteen vuoden kilpailusaavutukset ja peilannut mahdollisesti tulevaa. Kulunut vuosi liiton urheilutoiminnan kannalta oli poikkeuksellinen, eräs tietty virus pysäytti maailmanlaajuisesti lähes kaiken kilpailutoiminnan. Näin tapahtui myös Puolustusvoimissa. Perinteiset kilpailut, mm. Oltermannin hiihto, peruttiin, samoin kävi sotilaiden suomenmestaruuskilpailuille. Näin ollen liiton hallituksella ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin peruuttaa suomenmestaruuskilpailujen yhteydessä pidettävät liiton mestaruuskilpailut. Tämä oli vastuullista toimintaa kaikilla tasoilla. Tästähän taas seurasi se, että Edustajakokouksessa ei julkistettu liiton yleismestaruutta kilpailutoiminnassa.

Vaikka vuosi oli kilpailullisesti torso, niin tietyt asiat toistuvat taustalla vuodesta toiseen. Urheilujohtajana olen pyynnöstä antanut asiantuntijalausuntoja koskien mm. fyysistä toimintakykyä sekä kilpailuja valmennustoimintaa. Kilpailu- ja valmennustoiminnan patruunatkin saatiin jakoon poikkeusoloista huolimatta, työtä se tosin vaati melkoisen paljon enemmän kuin normivuotena. Patruunoiden jakamiseen liittyy tulevaisuudessa tiettyjä epävarmuustekijöitä. Liittona annoimme Pääesikunnalle selvityksen kilpailu- ja valmennustoiminnan patruunoiden jakoperusteista. Selvitys oli ilmeisen tyhjentävä ja vedenpitävä, koska perästä ei ole kuulunut. Tai sitten on tyyntä myrskyn edellä. Eri lähteistä olen saanut kuulla ja itsekin sen todennut, että jaetut patruunalajit ja määrät ovat supistumaan päin. Nähtäväksi jää.

Liiton urheilutoiminta jatkuu vuonna 2021 aiempien vuosien kaltaisena Edustajakokouksen linjauksien mukaisesti. Liiton urheilutoimintaa sopeutetaan muuttuvan jäsenprofiilin mukaiseksi. Mestaruuskilpailut toteutetaan sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä, ja urheilutoiminnan painopistettä suunnataan kuntoliikunnan tukemiseen sekä palveluksessa olevan jäsenistön työsäjäksämisen tukemiseen.

Kiitos ja näkemiin

Kuluva vuosi on allekirjoittaneelle viimeinen vuosi urheilujohtajana. Olen toiminut urheilujohtajana vuodesta 2014, ja nyt on tullut

aika jättää tehtävä seuraajalleni. Urheilutoiminta on aina ollut osa liiton toimintaa, aiemmin tosin näkyvämmässä roolissa kuin nykyään. Kilpailutoiminnasta on vähitellen siirrytty kuntoliikunnan tukemiseen. Muutos on ollut välttämätöntä. Jäsenistö ikääntyy, harvassa ovat ne yleisen sarjan kilpailijat, jotka tarvitsevat taloudellista tai aineellista tukea mahdollistaakseen täysipainoisen valmentautumisen kansainvälisiin tai edes kansallisiin kilpailuihin. Nykyään kaikkien jäsenten urheilutoimintaa ja kuntoliikuntaa tuetaan tasapuolisesti, anomusten perusteel-

la maksamalla osan osallistumismaksuista tai harrastustoiminnan kustannuksista.

Tätä kirjoittaessa ei ole vielä varmuutta seuraajastani. Tavoitteena on, että uusi urheilujohtaja aloittaa ensi vuoden alusta. Minun on aika poistua takavasemmalle ja kiittää kaikkia yhdessä ja erikseen näistä kuluneista vuosista. Tunnen olevani etuoikeutettu saadessani toimia usean vuoden ajan tässä tehtävässä. Kiitos luottamuksestanne, toivottavasti olen ollut luottamuksenne arvoinen. Pitäkää itsestänne ja läheisistänne huolta.

Kutsu Päälystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokoukseen Mikkeliin

Päälystöliiton Evp-yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidetään 21.3.2021 klo 10 alkaen Mikkeliissä Sokos hotelli Vaakunassa osoitteessa Porassalmenkatu 9, 50100 Mikkeli. Ennen kokousta on kahvitarjoilu. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 9 §:ssä mainitut asiat, palkitsemiset ja yhdistyksen taloushuolto-ohje. Yhdistyksen kokouksessa jokaisella varsinaisella jäsenellä on yksi (1) ääni. Äänioikeutta

voidaan käyttää myös valtakirjalla. Kokoukseen osallistuva jäsen saa edustaa enintään kymmentä (10) yhdistyksen äänivaltaista jäsentä.

Jäsenen, joka haluaa asian ottamista käsiteltäväksi yhdistyksen kokouksessa, on tehtävä siitä perusteltu esitys kirjallisena yhdistyksen hallitukselle tammikuun loppuun mennessä, kuitenkin huomioiden yhdistyslain 24 §:n määräykset.

Hallitus

Varapuheenjohtaja Martti Lång työnsä ääressä.

Tervetuloa talvipäiville Mikkeliin 20.–21.3.

Perjantai 19.3.

- Pitkämatalaisten saapuminen klo 15 alkaen.

Lauantai 20.3.

- Pitkämatalaisten aamiainen
- Talvipäivät alkavat lounaalla klo 12 Frans & Michelle bistrossa. Lounaan jälkeen vierailemme Viestikeskus Lokissa ja Päämajamuseossa, yhteisliipulla opastettu kierros. Päiväkahvit juodaan museokäyntien jälkeen noin klo 16 hotelli Vaakunassa.
- Veljesillallinen klo 19–22 Frans & Michelle bistrossa.

Sunnuntai 21.3.

- Aamiainen
- Vuosikokous klo 10.
- Huoneiden luovutus viimeistään klo 12.
- Paluumatkat.

Talvipäivien hinnat

(majoittuminen 2-hengen huoneissa)

Pe – Su	120 euroa
La – Su	90 euroa
Vain veljesillallinen	40 euroa

Huonehinnat sisältävät museokäynnit ja ruokailut.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen 25.1.2021 mennessä yhdistyksen puheenjohtajalle Markku Virtaselle, sähköpostiosoitteeseen markku.s.virtanen@gmail.com, jolloin maksu pitää olla suoritettuna yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Ilmoitahan myös mahdollisen erikoisruokavalion!

Aluetoiminnasta paikallistoiminnaksi

Teksti: Markku Virtanen

Vuoden 2021 yhdeksi pääasiaksi on päätetty ottaa paikallistoiminnan kehittäminen. Tarkoituksena on rekrytoida ympäri Suomea olevia henkilöitä, jotka sitoutuisivat toimimaan äänenkantajina omalla alueellaan. Tulo- ja menoarvioon olemme suunnitelleet jopa varoja toiminnan kehittämiseksi. Kevään ja kesän aikana pyrimme kartoittamaan halukkaita ja sopivia henkilöitä toimintaan ja järjestämme näille henkilöille elokuussa kesäpäivien yhteydessä seminaarin, jossa jatkamme asian kehittämistä.

Paikallistoimintaa tulee kehittää ja ylläpitää, koska jäsenistömme ulkopuolella on

edelleen ainakin saman verran henkilöitä kuin meillä on jäseniä. Tarkoituksena on yrittää turvata myös heidän tiedonsaantinsa ja mahdollisuus saada yhteys vanhoihin palveluskaveriiniin. Samalla me saamme ehkä myös vinkkejä siitä, miten saamme heidät kiinnostumaan toiminnastamme. Tarkoituksenamme ei ole muodostaa uusia organisaatioita vaan tehostaa olemassa olevan organisaation toimintaa. Toimimme edelleen henkilöjäsenyyspohjalta.

Paikallistoimintaan lähtemisen esteenä ei ole jäsenyys, vaan toiminnan tulee kohdistua myös niihin evp-henkilöihin, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Paikallistoimintaan

liittyy myös opastaminen erilaisissa vaikeissa asioissa, esimerkiksi palvelustoverin kuolema ja siihen liittyvä omaisten opastaminen ja avustaminen. Myös eläkkeelle jäämiseen saattaa liittyä erilaisia ongelmia tai kysymyksiä.

Tulemme olemaan jäseniimme yhteydessä kevään ja kesän aikana, mutta toki voitte olla aktiivisia ja ottaa yhteyttä joko puheenjohtajaan (markku.s.virtanen@gmail.com) tai paikallistoiminnan vastuuhenkilöön Seppo Hyttiseen (seppo.hyttinen3@gmail.com).

Etätyöläinen, muista ergonomia

Teksti ja kuva: Juha Susi

Kotitoimiston seisoma-työpiste tehdään samoja periaatteita noudattaen kuin sähköpöydällä. Oikea korkeus haetaan kotoa löytyvillä välineillä. Puhelin ja vesipullo kannattaa jättää sivummalle, jolloin niiden luokse on siirryttävä.

Työpisteet voivat olla seisomapistee, ruokapöydän ääressä tai sohvalla. Ideana on, että pistettä ja asentoa vaihdetaan päivän aikana useasti.

- Asentoa tulee muuttaa heti, kun se alkaa tuntumaan epämiellyttävältä. Harvalla on kotonaan sähköpöytä, mutta seisomatyön periaatetta noudattaen sen voi tehdä itselleen kotikonstein. Jakkarat, laatikot ja paksut kirjat toimivat tässä apuvälineinä. Pöydän ääressä työskentellessä tulee kiinnittää

huomiota pöydän korkeuteen. Ruokapöytä saattaakin olla liian korkea, jolloin hartiat nousevat liian ylös. Korkeammalla tuolilla asentoa saadaan paremmaksi. Samoin tyyny selän takana tarjoaa asennolle tukea. Tyynyjä kannattaa hyödyntää myös sohvalla. Riittävän isot tyynyt selän takana antavat tukea. Samoin tietokoneen alle kannattaa asettaa tyyny.

- Sovhalla oltaessa ei ole väliä, ovatko jalat suorina vai koukussa, Mustonen vinkkaa. Lukuisat tutkimukset korostavat, ettei yksittäinen työskentelyasento ole syytä selkikipuihin vaan yksipuolinen liike.

- Vaihda asentoa usein ja tauota toimintaa. Ne ovat tärkeimmät periaatteet.

Mustonen suosittelee mikrotauoja. Ne ovat muutaman minuutin mittaisia ja niiden aikana on tarkoitus aktivoida kehoa.

- Tee kyykkyjä, pyörittele vartaloa eri suuntiin, tanssi, vie vesipullo eri huoneeseen, hypi. Ideana on saada verenkierto vilkastumaan.

Samaa tauotteluperiaatetta tulisi noudattaa verkkokokouksissakin.

- Mikäli verkkokokous ei edellytä videoyhteyttä,

mikään ei estä mikrojumppaamista myös kokouksen aikana.

Työterveyshuollon rooli

Työterveyshuolto tukee henkilöstöä työpisteiden säätämiseksi ergonomisiksi työpaikoilla. Palvelua ei luonnollisesti tarjota kotitoimistoja varten.

- Teemme työpisteiden ergonomiakäyntejä, joissa henkilölle opastetaan, kuinka välineitä ja kalusteita hyödynnetään oikein, työterveyshoitaja **Sirpa Okka-Halonen** Vekaranjärven terveysasemalta kertoo tarjolla olevista palveluista.

Työpistekäyntien lisäksi ergonomia nousee esiin vakioaiheena terveystarkastusten yhteydessä.

- Moni on tottunut ulkoiseen isoon näyttöön työpaikallaan. Sen puute kotona voidaan korjata läppärin oikealla etäisyydellä.

Opettele oikeat säädöt

Työpisteiden oikeat säädöt tulevat eteen myös hajatoissa tai työpisteissä, joissa ei ole omaa vakiopaikkaa. Mikäli työpisteellä on käynyt ergonomiaan perehtynyt henkilö opastamassa, kannattaa oikeat säädöt kirjoittaa muistiin. Säädettäviä kohteita ovat työtuoli, työpöytä, näyttö, näppäimistö ja hiiren sijainti. Jossain vaiheessa säätämisen sujuu jo luonnostaan ja lunttilapun voi jättää pois.

Lähetä kuva kotitoimistostasi

Päällystölehti toivoo lukijoitaan lähettämään kuvia kotitoimistoistaan. Kolme innovatiivisinta työpistettä palkitaan. Kuvissa tulee olla näkyvissä myös uusin Päällystölehti. Lähetä kuva vuoden loppuun mennessä sähköpostilla osoitteeseen paallystolehti@paallystoliitto.fi

Linkkejä:

Tyypillisiä etätöiden ergonomiavirheitä <https://yle.fi/uutiset/3-11033191>

Vaihtuuko työpisteesi päivittäin? <https://www.ttl.fi/tyopiste/vaihtuuko-tyopisteesi-paivittain-tsekkaa-nama-ergonomiavinkit/>

Etätyötä tekevien määrä nousi jyrkästi koronan myötä. Oletko sinä yksi heistä?

Työpisteet ovat kehittyneet viime vuosien aikana ergonomisemmiksi. Käytössä on sähköpöytiä ja satulatuoleja. Saattoipa työpisteellä käydä myös ergonomiaan perehtynyt henkilö avustamassa työpisteen oikeiden säätöjen löytämisessä. Näitä hyvän työpisteen periaatteita voidaan siirtää soveltaen myös kotioloihin.

YLEn Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan yli miljoona suomalaista siirtyi keväällä etätöihin. Tämä näkyy myös heijasteina työperäisiin vaivoihin.

- Keväällä syntyi selkeä tarve antaa ohjeita, kuinka kotitoimistoista saadaan ergonomisempia, fysioterapeutti **Riikka Mustonen** kertoo havainnoistaan.

Mustonen kokosikin vinkeistään yrityksen sisäisille jo keväällä ohjeita, joita noudattamalla saa kotitoimistostaan ergonomisemman.

- Suosittelemme tekemään itselleen kolme eri työskentelypaikkaa, joita voi vaihdella päivän aikana nopeasti ja vaivatta.

Henkivakuutus kertoo, että rakastat

Henkivakuutus kertoo, että pidät kädestä kiinni – aina.
Laske yllättävän edullinen hinta järjestöjäsenen
henkivakuutukselle verkossa vaikka heti.

if.fi/henkivakuutus

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

